

รู้สุขภาพเราเอง

(ฉบับมีภาพประกอบ)

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กระทรวงยุติธรรม

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961155412

รัฐธรรมนูญ

(ฉบับมีภาพประกอบ)

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม

รู้ร้อยเรื่อง (ฉบับมีภาพประกอบ)

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม จัดพิมพ์

ISBN 974-7629-45-3

พิมพ์ครั้งที่ ๒ จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ตุลาคม ๒๕๕๖

พิมพ์ที่ บริษัท เอส.ซี.พริ้นท์แอนด์แพค จำกัด

ISBN 974-7629-45-3

9 789747 629453

คำนำ

ปัญหาความไม่รู้กฎหมาย เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นอยู่เนืองๆ ในสังคมบ้านเรา เป็นผลทำให้เกิดการเอาเปรียบกันโดยมีผู้รู้น้อยตกเป็นเหยื่อของผู้รู้มากแต่ไร้ศีลธรรมอยู่เสมอ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งเป็นหน่วยงานจัดตั้งขึ้นใหม่ในกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้ในทางกฎหมายที่จำเป็นแก่การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ด้วยความหวังว่าเมื่อประชาชนมีความรู้ และความเข้าใจในด้านกฎหมายอย่างถ่องแท้ประชาชนก็จะสามารถคุ้มครอง และรักษาสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตนได้ด้วยตนเอง และจะเป็นผลให้สังคม เกิดความสงบร่มเย็นขึ้นไว้ในที่สุด

หนังสือ “รู้ร้อยเรื่อง” นี้ ลิขสิทธิ์เป็นของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคณะผู้เรียบเรียงได้รวบรวมเรื่องราวน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน มาเล่าสู่กันฟังในลักษณะคำถามคำตอบรวมหนึ่งร้อยข้อ ได้พิมพ์เผยแพร่มาแล้วหลายครั้ง และได้รับคำนิยามว่าเป็นหนังสือที่อ่านเพลินเล่มหนึ่ง ในการจัดพิมพ์ ครั้งนี้ เจ้าของลิขสิทธิ์ได้อนุญาตให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ นำมาพิมพ์ซ้ำได้อีกครั้งหนึ่ง ด้วยมิตรไมตรีดังที่เคยมีมาโดยตลอด ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และนอกจากนั้นในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้จัดพิมพ์ภาพประกอบเพิ่มเติมเข้าไป อันจะเป็นการเพิ่มลีลาของหนังสือและอรรถรสในการอ่านยิ่งขึ้นด้วย

หวังว่าผู้ได้รับหนังสือนี้ไว้ศึกษา จะได้ความรู้อันเป็นวิทยประโยชน์ประกอบกับความเพลิดเพลินและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน สมดังเจตน์จำนงของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้จัดพิมพ์ ทุกประการ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กระทรวงยุติธรรม

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

โชคเป็นผู้ที่มีความเข้าใจการทำงานของเครื่องยนต์มาก ต่อมาได้วิจัยพบระบบการทำงานอย่างหนึ่ง จึงได้เขียนแบบแปลน โดยทำเป็นพิมพ์เขียวไว้ได้สำเร็จ แต่หลังจากนั้นโชคก็เสียชีวิต เนื่องจากโรคหัวใจ ชัยซึ่งเป็นบุตรชายของโชคไปพบแบบแปลนดังกล่าว จึงอยากจะนำผลงานของโชคไปจดลิขสิทธิ์ กรณีนี้ชัยสามารถทำได้หรือไม่

ตอบ

การให้ความคุ้มครองสิ่งประดิษฐ์ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร ไม่ใช่กฎหมายลิขสิทธิ์ สิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตรแล้ว ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิตใช้ ขายมีไว้เพื่อขาย ฯลฯ ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร การประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรได้นั้นจะต้องเป็นการประดิษฐ์มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น สำหรับกรณีนี้ชัยผู้ซึ่งเป็นทายาทสามารถนำพิมพ์เขียวไปขอสิทธิบัตรได้โดยประกอบกับเอกสารอื่นๆ ในการขอสิทธิบัตร เมื่อได้สิทธิบัตรแล้วสามารถนำไปเสนอให้สถาบันหรือหน่วยงานของทางราชการหรือเอกชน นำไปประดิษฐ์ได้โดยผู้ทรงสิทธิบัตรเป็นผู้อนุญาตในการใช้ประโยชน์ดังกล่าว

๓

นายดำได้ทำสัญญาอยู่กับนายขาว ต่อมานายดำผิดสัญญา นายขาวจึงฟ้องร้องต่อศาลเชียงใหม่ และคู่ความทั้ง ๒ ฝ่าย ได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาล โดยนายดำยินยอมใช้เงินทุกวันที่ ๓๐ ของเดือนกับทั้งตกลงว่าหากนายดำผิดนัดยอมให้นายขาวบังคับคดีได้ทันที กรณีนี้นักนายดำผิดนัดอีก นายขาวจะต้องทำอย่างไรบ้าง

ตอบ

เมื่อนายดำผิดนัด นายขาวสามารถดำเนินการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ทันที เพราะโดยหลักทั่วไปแล้วเมื่อทั้งโจทก์และจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลแล้ว ศาลจะออกคำบังคับ และให้จำเลยเซ็นรับทราบคำบังคับในวันที่ได้ตกลงยอมความกัน ต่อมาเมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาย่อมมีสิทธิขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้เลยทีเดียว

ในเรื่องการบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (โจทก์) ต้องบังคับคดี โดยดำเนินการทั้ง ๓ ประการ ต่อไปนี้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง กล่าวคือ

๑. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (โจทก์) ต้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี
๒. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (โจทก์) ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบว่าศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว
๓. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องตกลงให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เมื่อดำเนินการทั้ง ๓ ประการแล้ว โจทก์หรือทนายโจทก์จะต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามที่ได้ตกลงไว้เมื่อยึดทรัพย์ของลูกหนี้แล้วก็จะดำเนินการขายทอดตลาดต่อไป

๓

นายอุดมเปิดร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยมีลูกค้าหลายราย ขอซื้อสินค้าเงินเชื่อ โดยจ่ายเงินเป็นงวดรายเดือนซึ่งนายอุดมก็ให้ลูกค้าซื้อสินค้าเงินเชื่อไป โดยมีหลักฐานคือ สำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประชาชนหรือบัตรข้าราชการที่รับรองสำเนาถูกต้องไว้ พร้อมให้ลูกค้าลงลายมือชื่อในกระดาษเปล่าเพื่อกรอกข้อความที่ถือเป็นข้อสัญญา เมื่อลูกค้ารายใดไม่ชำระค่างวดเมื่อถึงกำหนดชำระ การกระทำของนายอุดมดังกล่าวมีผลตามกฎหมายหรือไม่

ตอบ

การทำการค้าของนายอุดมดังกล่าว ถือเป็นกรเข้าซื้อตาม มาตรา ๕๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งจะต้องมี การทำสัญญาเป็นหนังสือ โดยระบุผู้เข้าซื้อและผู้ให้เข้าซื้อ จำนวน เงินในแต่ละงวดและสินค้านั้นๆ เป็นลายลักษณ์อักษร มิเช่นนั้น ถือว่าการเข้าซื้อดังกล่าวเป็นโมฆะ

การที่นายอุดมเก็บสำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประชาชน ของลูกค้าไว้ รวมทั้งให้ลูกค้าลงลายมือชื่อในกระดาษเปล่า ไม่

ถือว่าเป็นการทำสัญญาเช่าซื้อ สัญญาเช่าซื้อนั้นจึงตกเป็นโมฆะทางแก้คือนายอุดมต้องเรียกลูกค้าเหล่านั้นมาทำสัญญาเช่าซื้อเป็นลายลักษณ์อักษรที่ถูกต้อง มีพยานลงชื่อรับรอง และรายละเอียดที่แสดงเจตนาในการเช่าซื้อให้ตรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔

นายแสงได้ซื้อบ้านหลังหนึ่ง แต่ก่อนที่จะไปทำสัญญาซื้อขายที่อำเภอ นายสุธีผู้ขายได้ให้นายแสงลงลายมือชื่อในสัญญาฉบับหนึ่ง โดยที่นายแสงไม่ได้อ่านข้อความในสัญญา ต่อมาอีก ๖ เดือนนายสุธีมาขอซื้อบ้านดังกล่าวคืนในราคาเท่าเดิม โดยอ้างข้อความในสัญญาฉบับดังกล่าว นายแสงจึงให้เอาสัญญาออกมาอ่าน พบว่ามีข้อตกลงในสัญญาตอนหนึ่งมีใจความว่า ภายใน ๑ ปี นายสุธีสามารถขอซื้อบ้านหลังดังกล่าวคืนได้ในราคาเท่าเดิม กรณีนี้ นายแสงจะไม่ขายบ้านดังกล่าวคืนได้หรือไม่

๓๐๖

การทำสัญญาของนายแสงครั้งนี้ถือเป็นการกระทำนิติกรรมด้วยความสำคัญผิด ตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ นายแสงต้องการทำนิติกรรมซื้อขาย แต่ไปลงลายมือชื่อในนิติกรรมที่เป็นการขายฝากเป็นการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิด ดังนั้นนิติกรรมนี้ก็เป็นโมฆะ

แต่เนื่องจากการกระทำของนายแสงเป็นไปด้วยความประมาทเลินเล่อ ตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะวาลงลายมือชื่อลงในสัญญาต่างๆ ที่สัญญาก็อยู่ในมือตนแต่ก็มิได้อ่านสัญญาก่อน ดังนั้นนายแสงจึงไม่สามารถนำความสำคัญผิดนั้นมากล่าวอ้างเป็นประโยชน์แก่ตนได้ นายแสงจึงต้องปฏิบัติตามสัญญานั้น นอกเสียจากมีเหตุผลพิเศษมาแสดงว่าที่ลงลายมือชื่อนั้น ไม่ได้เป็นไปด้วยความประมาทเลินเล่อ

นายต้องแต่งงานกับจิว โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส ต่อมา นายต้องได้รู้จักและรักกับติ่ม นายต้องจึงขอเลิกกับจิวและไปจดทะเบียนสมรสกับติ่ม โดยทั้งคู่บรรลุนิติภาวะแล้ว อีก ๒ ปี ต่อมา พ่อแม่ นายต้องบังคับให้เลิกกับติ่ม นายต้องจึงกลับไปขอคืนดีกับจิวและอยู่กันกินตามเดิม โดยไม่ได้หย่ากับติ่ม ติ่มไม่ยอมจึงขอหย่า กรณีนี้ติ่มมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายต่อนายต้องหรือไม่

ตอบ

นายต้องกับติ่มเป็นสามีภรรยากันโดยถูกต้องตามกฎหมาย เพราะว่าผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วสามารถที่สมรสได้เองโดยไม่ต้องขออนุญาตหรือขอความยินยอมจากผู้ใด ดังนั้นกรณีนี้หากมีการฟ้องหย่าเกิดขึ้นติ่มจะเป็นฝ่ายชนะ เพราะฝ่ายชายนั้นทำผิด ตาม มาตรา ๑๕๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์คือสามี อุบัติการเลี้ียงดูหรือยกย่องหญิงอื่นเป็นภรรยา นอกจากนั้นติ่มยังมี สิทธิเรียกค่าเสียหายจากนายต้องได้ ๒ กรณี คือ

๑. สิทธิในการเรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๑๕๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการเรียกค่าเสียหาย ในกรณีนี้ติ่มจะต้องฟ้องหย่า และศาลต้องพิพากษาให้หย่า ติ่มจึงสามารถเรียกค่าทดแทนจากนายต้องหรือจิวได้

๒. สิทธิในการเรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๑๕๒๓ วรรค ๒
ที่ว่าภรรยาจะเรียกค่าทดแทนจากหญิงอื่นที่แสดงตน โดย
เปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์กับสามีของสามีในทางชู้สาวได้
(กรณีนี้ไม่ต้องฟ้องหย่าแต่เรียกได้จากจำคุกเท่านั้น)

นอกจากสิทธิในการเรียกค่าเสียหายดังกล่าวแล้ว สามียังมี
สิทธิเรียกค่าเลี้ยงดู ตามมาตรา ๑๕๖๑ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ อีกด้วย

๖

นายชัยและนางอินทร์ได้จดทะเบียนสมรสกัน ต่อมานางอินทร์
ได้ทำทะเบียนสมรสสูญหาย ดังนั้นนางอินทร์จะไปขอจดทะเบียน
สมรสกับนายชัยใหม่ได้หรือไม่

ตอบ

ตราใบใดที่ยังมิได้จดทะเบียนหย่า ก็ไม่มีอะไรลบล้างทะเบียนสมรสที่จดไว้แต่เดิม ดังนั้นนายชัยและนางอินทร์ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนสมรสกันใหม่ แต่ในกรณีทะเบียนสมรสหายนางอินทร์สามารถดำเนินการได้ โดยแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ ซึ่งทะเบียนสมรสได้เกิดการสูญหายหรือในกรณีที่ไม่ทราบว่าทะเบียนสมรสหายที่ใด นางอินทร์สามารถแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ใดก็ได้ จากนั้นก็นำใบแจ้งความไปยื่นคำร้องขอคัดสำเนา และรับรองใบทะเบียนสมรสได้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งได้ทำการจดทะเบียนเพราะที่นั่นยังคงมีคู่มืออีกหนึ่งฉบับ

๘๖

๗

นายแก้วแต่งงานกับนางกุ่ม โดยจดทะเบียนสมรสกัน ต่อมาทั้งสองฝ่ายตกลงหย่าขาดจากกันกรณีนี้หากต้องแบ่งทรัพย์สินกัน มีหลักในการแบ่งอย่างไร

ตอบ

ทรัพย์สินที่จะนำมาแบ่งกัน เมื่อขาดจากการสมรสนั้นมีเพียงสินสมรสเท่านั้น (สินสมรส คือ ทรัพย์สินที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรสหรือได้มาโดยพินัยกรรมระบุว่าสินสมรสหรือเป็นดอกผลของสินส่วนตัว) สินส่วนตัวของแต่ละฝ่ายไม่นำมาแบ่งกัน (สินส่วนตัว คือ ทรัพย์สินที่มีก่อนสมรส เครื่องใช้ส่วนตัว เครื่องประดับตามควรแก่ฐานะที่ฝ่ายใดได้มาโดยการรับมรดกหรือการให้โดยระบุว่าสินส่วนตัวของหมั้น) เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๓๓ บัญญัติไว้ว่า เมื่อหย่าแล้วให้แบ่งสินสมรสให้ทั้งชายและหญิงเท่าๆ กัน จะเห็นได้ว่าบัญญัติให้แบ่งเพียงสินสมรสเท่านั้นไม่ได้บัญญัติให้แบ่งสินส่วนตัว ดังนั้นถ้าไม่มีสินสมรสเลยก็ไม่ต้องแบ่งอะไรกัน ใครมีสินส่วนตัวเท่าไรก็เอาไปเท่านั้น

นายพรหมันกับ น.ส.ดวง โดยพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายเป็นผู้จัดการให้ แต่นายพรหมันรักอยู่แล้ว คือ น.ส.จิน หลังจากงานหมั้น นายพรหมันไปอยู่กับ น.ส.จิน ที่จังหวัดภูเก็ต โดยได้จดทะเบียนสมรสกันด้วย กรณีนี้ น.ส.ดวง จะบังคับให้นายพรหมันมาแต่งงานกับตนได้หรือไม่

ตอบ

การหมั้นนั้นไม่เป็นเหตุให้ทำการสมรสได้ ตามมาตรา ๑๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นนายพรหมันจึงไม่จำเป็นต้องกลับไปแต่งงานกับ น.ส.ดวง เพราะเป็นเพียงการผิดสัญญาหมั้น ซึ่งเป็นเพียงความผิดทางแพ่งเท่านั้น แต่ทั้งนี้ น.ส.ดวง มีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากนายพรหมันได้ ตามมาตรา ๑๔๓๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ เมื่อมีการหมั้นแล้วฝ่ายใดผิด

สัญญาหมั้น อีกฝ่ายมีสิทธิเรียกให้รับผิดชอบค่าทดแทน ตามมาตรา ๑๔๔๐ ได้ คือ

๑. ค่าทดแทนความเสียหายต่อกายหรือชื่อเสียง
๒. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการสมรส โดยสุจริตและโดยสมควร
๓. ค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากการที่คู่หมั้นได้จัดการทรัพย์สิน หรือการอื่นอันเกี่ยวกับอาชีพหรือทางทำมาหากินของตน โดยคาดหมายว่าจะมีการสมรส

ค่าเสียหายอื่นใดนอกจากนี้ไม่สามารถเรียกได้จากเหตุผิดสัญญาหมั้น

ส่วนในเรื่องของหมั้นนั้นให้ตกเป็นสิทธิแก่ฝ่ายหญิง ตามมาตรา ๑๔๓๗ วรรค ๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑

นายประสงค์ มีบุตร ๒ คน คือนายป๋องและนายเปี้ยก ต่อมาบุตรทั้งสองคนประสบอุบัติเหตุถึงแก่ความตาย นายกบซึ่งเป็นหลานจึงเข้ามาดูแลนายประสงค์ นายประสงค์ได้ยกที่ดิน ๑ แปลงให้แก่นายกบเพื่อเป็นการตอบแทน หลังจากรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว นายกบก็ไม่มาคอยดูแลนายประสงค์อีก นอกจากนั้นยังทำร้ายนายประสงค์จนได้รับบาดเจ็บสาหัสด้วย กรณีนี้นายประสงค์จะถอนคืนการให้ได้หรือไม่

ตอบ

ในการเรียกคืนการให้หนี้สามารถทำได้ เพราะผู้รับประพฤติ
เนรคุณ ตามมาตรา ๕๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ซึ่งบัญญัติว่า “การเรียกถอนคืนการให้หนี้อาจทำได้ในกรณีดังนี้ คือ

๑. ผู้รับได้ประทุษร้ายต่อผู้ให้ เป็นความผิดอาญาอย่างร้ายแรง
ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือ
๒. ผู้รับได้ทำให้ผู้ให้เสียชื่อเสียง หรือหมิ่นประมาทผู้ให้อย่าง
ร้ายแรง หรือ
๓. ผู้รับได้บอกปิดไม่ยอมให้สิ่งของจำเป็นเลี้ยงชีวิตแก่ผู้ให้
ในเวลาที่ผู้ให้ยากไร้และผู้รับยังสามารถให้ได้”

การที่นายกบ (ผู้รับ) ได้ประทุษร้ายต่อนายประสงค์ (ผู้ให้) เป็น
ความผิดอาญาอย่างร้ายแรง ดังนั้น นายประสงค์จึงสามารถถอน
คืนการให้ได้ ตามมาตรา ๕๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์

๑๐

นายเชิงได้ยกที่ดินแปลงหนึ่งให้แก่บุตรชาย คือ นายป้อม ซึ่ง
มีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย คือ นางปู หลังจากนายป้อมได้รับ
โอนที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว ได้ไปทำสัญญาให้สิทธิการจะจ่ายอรรถ
กรรมที่ดินแก่บุคคลภายนอกโดยมิได้ให้นางปูเซ็นยินยอมด้วย ดังนี้
การก่อให้เกิดการจะจ่ายอรรถดังกล่าวมีผลสมบูรณ์หรือไม่

ตอบ

การที่นายป้อมได้รับโอนที่ดินมาหลังจากที่สมรสกับนางปูแล้ว ถือว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นสินสมรส การก่อให้เกิดภาระจำยอม ในอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสินสมรสนั้น จะต้องได้รับความยินยอม จากอีกฝ่ายหนึ่ง ตามมาตรา ๑๔๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติให้การก่อตั้งหรือยกเลิกทั้งหมดหรือบางส่วนในภาระจำยอม สิทธิเหนือพื้นดินอื่นๆ หรือภาระติดพันใน อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสินสมรสนั้น สามีหรือภริยานั้นต้องจัดการ ร่วมกัน หรืออีกฝ่ายหนึ่งต้องให้ความยินยอม

ดังนั้นการที่นายป้อมไปทำสัญญาก่อให้เกิดภาระจำยอม โดย นางปูไม่ได้ให้ความยินยอมด้วย จึงไม่มีผลสมบูรณ์ ตามกฎหมาย

๑๑

นายสมิตรได้ซื้ออาคารพาณิชย์ไว้ ๑ หลัง โดยทำสัญญาซื้อขายให้กับเจ้าของโครงการต่อมาสัญญาฉบับดังกล่าวได้หายไป ดังนั้นหากนายสมิตรต้องการขายอาคารดังกล่าวแล้ว จะทำได้หรือไม่ เพียงใด

ตอบ

ในการทำสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายกำหนดให้คู่สัญญาต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจะเป็นการซื้อขายที่สมบูรณ์ที่ผู้ซื้อจะได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้นแม้ว่าสัญญาซื้อขายอาคารพาณิชย์ระหว่างนายสมมิตรกับเจ้าของโครงการจะสูญหายไป ก็ย่อมไม่เป็นเหตุให้นายสมมิตรสิ้นสภาพการถือครองในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอาคารพาณิชย์แต่อย่างใด นายสมมิตรจึงมีสิทธิที่จะขายอาคารดังกล่าวได้

๑๓

อนงค์ เป็นลูกวงแชร์ โดยมีสมจิตรเป็นท้าวแชร์ ต่อมาสมจิตรถูกลูกแชร์โกง จึงไม่มีเงินจ่ายให้อนงค์ อนงค์จึงให้ออกาสสมจิตรในการที่จะหาเงินมาชดใช้ให้แก่ตน แต่เมื่อครบกำหนดแล้ว สมจิตรก็ไม่ได้เอาเงินมาใช้คืนแต่อย่างใด ดังนี้ หากอนงค์จะนำเรื่องมาฟ้องร้องต่อศาลได้หรือไม่ อย่างไร ถ้าได้จะมีอายุความกี่ปี

ตอบ

ในเรื่องการเล่นแชร์นั้นศาลฎีกาเคยพิจารณาตัดสินไว้ว่า การเล่นแชร์นั้นเป็นสัญญาชนิดหนึ่ง โดยถือเป็นสัญญานอกบรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถึงแม้จะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็สามารถที่จะฟ้องร้องบังคับคดีได้ และอายุความในการฟ้องร้องบังคับคดีนั้นเนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำอายุความทั่วไปมาใช้บังคับคือสิบปีนับตั้งแต่วันผิดสัญญา

๑๓

นายเจนสามีที่ถูกต้องตามกฎหมายของนางเขียดได้ทำสัญญาอยู่กับสหกรณ์การเกษตรเป็นจำนวนเงิน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีนายใช้บิดาของนางเขียดเป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมานายเจนและนางเขียดได้หย่าขาดจากกัน ต่อจากนั้นหนี้ที่นายเจนได้ทำไว้ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์การเกษตรได้มีหนังสือเตือนให้ไปชำระหนี้ แต่นายเจนก็ไม่ยอมชำระแต่อย่างใด ดังนั้นสหกรณ์การเกษตรจะบังคับชำระหนี้กับบุคคลใดได้บ้าง

ตอบ

กรณีนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างที่นายเจนและนางเขียดยังเป็นสามีภริยากัน ดังนั้นตาม กฎหมาย จึงถือเป็นหนี้ร่วม ตามมาตรา ๑๔๙๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะตามข้อเท็จจริงนางเขียดไม่ได้คัดค้านการก่อหนี้ในครั้งนี้ ซึ่งถือว่าเป็นการให้สัตยาบันแล้ว ดังนั้นหนี้จึงกลายเป็นหนี้ร่วมระหว่างนายเจนและนางเขียด

สำหรับกรณีที่นายใช้เป็นผู้ค้ำประกันนั้น ตามมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์วางหลักให้เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะบังคับเอากับผู้ค้ำประกันได้ แสดงว่าสหกรณ์การเกษตรมีสิทธิที่จะเลือกบังคับชำระหนี้ได้ทั้งจากนายเจน และนายใช้ แต่โดยมาก

เจ้าหนี้จะเลือกบังคับเอาจากผู้ค้ำประกันมากกว่า และผู้ค้ำประกันก็ไม่มีสิทธิที่จะปิดความรับผิดชอบโดยบอกවාให้เจ้าหนี้ไปบังคับเอาจากลูกหนี้ก่อนได้เพราะมาตรา ๖๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้ให้สิทธิผู้ค้ำประกันเพียงบอกปิดให้เจ้าหนี้ไปเรียกกับลูกหนี้ก่อนเท่านั้น ซึ่งเจ้าหนี้จะไม่ไปก็ได้ นอกเสียจากว่าผู้ค้ำประกันจะสามารถพิสูจน์ได้ว่า ลูกหนี้มีภาระที่จะชำระหนี้ได้โดยไม่เป็นการยาก เจ้าหนี้จึงจะต้องไปบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ก่อน

๑๔

นายสุทินได้ยืมเงินจากนางสมศรีเป็นจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท โดยไม่มีการทำสัญญาเป็นหนังสือและไม่มีการตกลงในเรื่องของดอกเบี้ยแต่อย่างใด ต่อมาเมื่อครบกำหนดนางสมศรีจึงมาทวงหนี้กับนายสุทิน โดยบอกให้นายสุทินหาเงินมาชำระหนี้ พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๒๐ รวมเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท ภายใน ๓๐ วัน กรณีนี้หากนายสุทินไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวได้แล้ว นางสมศรีจะฟ้องร้องบังคับหนี้ได้มากน้อยเพียงใด

ตอบ

ตามข้อเท็จจริงการกู้ยืมเงินระหว่างนายสุทินกับนางสมศรีนั้นไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือแต่อย่างใดยอมเป็นการแสดงว่าเป็นการกู้กันปากเปล่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ กล่าวว่า “การกู้ยืมเงินเกินกว่า ๕๐ บาทนั้น ถ้าไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้รับผิดชอบเป็นสำคัญแล้วท่านว่าจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้” กล่าวคือ ในการกู้ยืมจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ด้วยจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ ดังนั้น นางสมศรีจึงไม่สามารถฟ้องร้องให้นายสุทินชำระหนี้ได้ เมื่อเงินต้นบังคับมิได้ในเรื่องของดอกเบี้ยทั้งหมดที่นางสมศรีอ้างก็บังคับมิได้ด้วย นายสุทินไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยแก่นางสมศรี

นายจิต ผู้นำชุมชนแห่งหนึ่งต้องการขุดลอกที่ดิน เพื่อใช้เป็นที่สำหรับกักเก็บน้ำอันเป็นการสาธารณะ แต่หลังจากการสำรวจพบว่า ที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของนายโดม กรณีนี้นายจิตจะเข้าไปขุดลอกที่ดินได้หรือไม่

ตอบ

การที่ที่ดินนั้นมีเจ้าของ คือ นายโดม นายโดมย่อมมีสิทธิเต็มที่ในที่ดินของตน ผู้ใดจะเข้าไปล่วงละเมิดไม่ได้ ไม่ว่าจะการนั้นจะเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือไม่ก็ตาม นอกเสียจากว่าจะเป็นการสูญเสียสิทธิบางประการตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เช่น ต้องเสียภาระจำยอมให้แก่ที่ดินไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ เป็นต้น ดังนั้น ถ้าใครเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินหรือว่าใช้ที่ดินโดยที่เจ้าของนั้นมิได้อนุญาตเจ้าของย่อมมีสิทธิใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ว่าเจ้าของที่ดินนั้นมีสิทธิที่จะใช้ที่ดินของตนและมีสิทธิที่จะขัดขวางผู้อื่นที่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับที่ดินของตนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นหากนายจิตเข้าไปขุดลอกในที่ดิน โดยที่นายโดมมิได้อนุญาตแล้ว นายจิตอาจจะต้องชดใช้ค่าเสียหาย และอาจโดนข้อหาบุกรุก ตามกฎหมายอาญาด้วย

๑๖

บุญมารับจ้างขับรถสิบล้อบรรทุกดินลูกรัง แต่บรรทุกเกินกำหนด พอมาถึงจุดตรวจซึ่งมีแผงเหล็กเครื่องหมาย “หยุด” ตั้งอยู่กลางถนน ตำรวจให้สัญญาณให้หยุด บุญมากลัวถูกจับจึงไม่หยุดรถ แต่เร่งเครื่องยนต์หลบหนีเหล็กแผงเหล็กพุ่งเข้าใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ยืนอยู่ข้างแผงเหล็ก ๒-๓ นาย แต่ตำรวจหลบทัน ต่อมาตำรวจจับกุมบุญมาได้ บุญมามีความผิดฐานใดหรือไม่

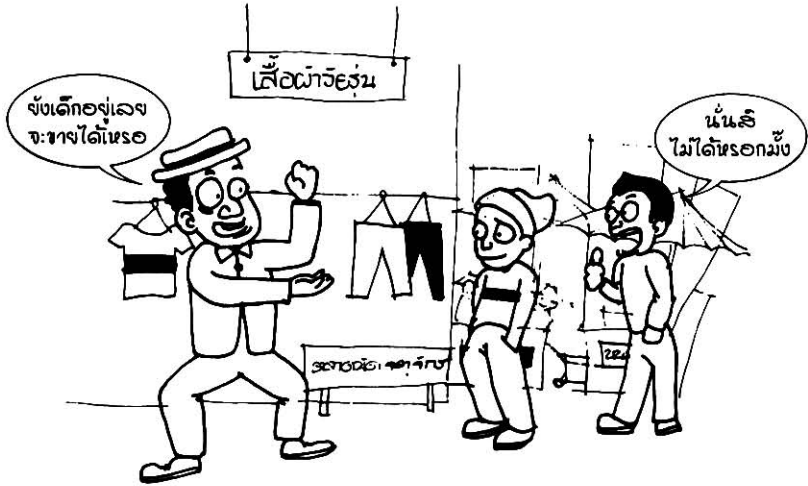

ตอบ

บุญมาย่อมเล็งเห็นผลได้ว่า การที่บุญมาขับรถหลบแผงเหล็กแล้วพุ่งเข้าใส่ตำรวจนั้น รถจะต้องชนตำรวจที่ยืนอยู่ในถนน ถึงแก่ความตายได้ บุญมาจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงาน

๑๗

นายปรีชา อายุ ๑๕ ปี อยากจะเปิดร้านขายเสื้อผ้าที่ตลาดนัดจตุจักร แต่มีคนมาบอกว่าทำไม่ได้ เพราะไม่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดา นายปรีชาจะต้องทำอย่างไร

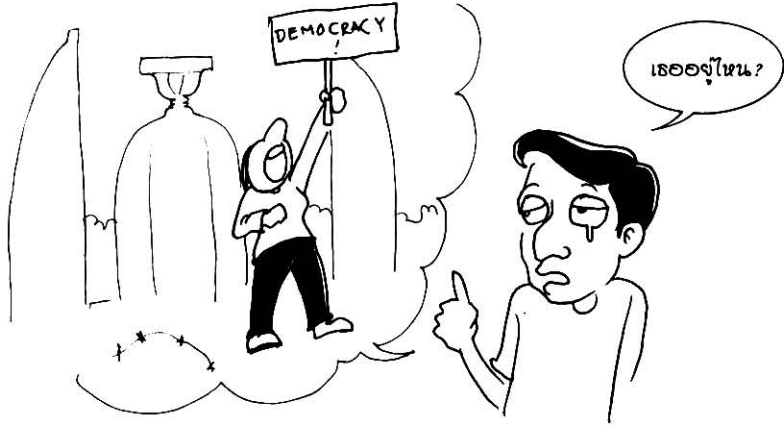

ตอบ

นายปรีชา อายุ ๑๕ ปี ยังเป็นผู้เยาว์อยู่ ถ้านายปรีชาประสงค์จะประกอบธุรกิจการค้า ผู้แทนโดยชอบธรรม (บิดามารดา) อาจให้ความยินยอมได้ ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมไม่ให้ความยินยอม นายปรีชาอาจร้องขอต่อศาลให้สั่งอนุญาตได้

๑๘

สมศรีได้เข้าร่วมชุมนุมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบัน สมศรีก็ยังไม่กลับมาสามีของสมศรีจะต้องทำอย่างไร

ตอบ

เนื่องจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬเป็นเหตุที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต สามีของสมศรีต้องร้องขอศาลสั่งให้สมศรีเป็นผู้สาบสูญหรือขอให้พนักงานอัยการร้องขอให้ เนื่องจากสมศรีได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าสมศรียังมีชีวิตอยู่หรือไม่เป็นเวลากว่า ๒ ปี นับแต่วันที่มิเหตุอันตรายถึงแก่ชีวิต

๑๙

ส.ต.ต.สุรศักดิ์ ตำรวจกองปราบปรามได้ทำการจับกุมนายสี โดยแจ้งข้อหาว่านายสี ฆ่าคนตาย ทั้งๆ ที่นายสีไม่ได้กระทำ แล้ว ส.ต.ต.สุรศักดิ์บอกกับนายสีว่า ถ้าไม่ยอมติดคุกให้นำเงินมาให้ ๓๐,๐๐๐ บาท นายสีกลัวติดคุกจึงมอบเงินให้ ส.ต.ต.สุรศักดิ์ มีความผิดฐานใด หรือไม่

ตอบ

ส.ต.ต.สุรศักดิ์ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบข่มขืนใจให้นายสีมอบเงินให้แก่ตน มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕-๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท หรือ ประหารชีวิต

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961155412

๒๓๐

สุชาติให้สุวิทย์ยืมรถไปขับ โดยที่ไม่รู้ว่าสุวิทย์จะยืมรถเพื่อเป็นพาหนะหลบหนีหลังจากยิงสมิตราถึงแก่ความตาย ตำรวจจับสุวิทย์ได้และยึดรถของสุชาติไว้เป็นของกลาง ศาลพิพากษาลงโทษสุวิทย์และให้ริบรถของสุชาติ สุชาติจะต้องดำเนินการอย่างไรให้ได้รถคืน

ตอบ

สุชาติต้องทำการร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งคืนทรัพย์สิน โดยอ้างต่อศาลว่าตนไม่ได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำของสุวิทย์ แต่คำร้องนั้นต้องยื่นต่อศาลภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖

๓๑

มนตรีมีทรัพย์สินคือบ้านพร้อมที่ดินบนถนนสุขุมวิท และเป็น
หนี้ธนาคารในการกู้ยืม ๒๐๐,๐๐๐ บาท ปรากฏว่ามนตรีถูกรถชนตาย
มณฑิภาทายาทจะต้องรับผิดชอบในหนี้สินของบิดาประการใดบ้าง

ตอบ

เมื่อมนตรีถึงแก่ความตาย มรดกย่อมตกทอดแก่ทายาทคือ
มณฑิภา ดังนั้นทรัพย์สินของมนตรีคือบ้านพร้อมที่ดินย่อมตกให้แก่
มณฑิภา ในขณะที่เดียวกันหนี้สินของมนตรี มณฑิภาก็ต้องรับไปด้วย
เพราะกองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายตลอด
ทั้งสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดย
สภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวโดยแท้ ดังนั้น มณฑิภาต้องรับผิดชอบ
ในหนี้การกู้ยืม ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยหักออกจากกองมรดกด้วย ถ้า
หักจากกองมรดกแล้วไม่พอก็ไม่ต้องชดใช้อีก ถ้าหักแล้วยังเหลือ
ส่วนที่เหลือก็เป็นมรดกที่มณฑิภาได้รับ

๒๓

การประนีประนอมยอมความกัน เช่น ในคดีรถชนกันจำเป็นต้องทำเป็นหนังสือหรือไม่

ตอบ

จำเป็น เพราะสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบหรือตัวแทนเป็นสำคัญ กฎหมายห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดี ดังนั้นการตกลงประนีประนอมยอมความกันโดยวาจาเพียงอย่างเดียวไม่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายแต่อย่างใด

๒๓

ทองมี เดินทางมาจากต่างจังหวัดไม่มีที่พักในกรุงเทพฯ และตนเองก็ไม่มีเงินเลย แต่ทองมีได้เข้าพักในโรงแรมแห่งหนึ่งและได้สั่งอาหารเครื่องดื่มมากิน เป็นเวลาถึง ๓ วัน จนพนักงานมาเก็บเงินค่าบริการทองมีก็บอกว่าไม่มีเงินเลย ทองมีมีความผิดฐานใด

ตอบ

ทองมี รู้ว่าตนไม่สามารถชำระเงินค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม หรือค่าพักอาศัยอยู่ในโรงแรมได้ แต่ก็ยังสั่งอาหารและเครื่องดื่มมากิน ทองมีย่อมมีความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๕ แต่เป็นความผิดอันยอมความได้

๓๔

เด็กชายแดง อายุ ๖ ปี ได้ใช้ไม้เสียบลูกชิ้น เสียบเข้าลูกตา
เด็กชายดำ อายุ ๕ ปี ทำให้เด็กชายดำตาบอดเด็กชายแดงมีความ
ผิดหรือไม่

ตอบ

เด็กชายแดง ย่อมมีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙๗ ฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับ
อันตรายสาหัส แต่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๓ เนื่อง
จากเด็กชายแดงอายุยังไม่เกิน ๗ ปี กระทำการอันกฎหมาย
บัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เด็กชายแดงมี
ความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากยังขาดสำนึกรับผิดชอบ

๓๕

ภาคภูมิ รับฝากเงินจากสุขใจ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยสุขใจบอกว่าจะมาเอาคืนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ ระหว่างนั้นภาคภูมิจำเป็นต้องใช้เงิน เนื่องจากบิดาของภาคภูมิต้องผ่าตัด ภาคภูมิสามารถนำเงินที่สุขใจฝากเอาไว้ออกใช้ก่อนได้หรือไม่

ตอบ

ได้ แต่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่สุขใจ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ โดยที่ผู้ฝากจะเรียกถอนเงินคืนก่อนถึงเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ไม่ได้

๓๖

เด็กชายธนา อายุ ๑๕ ปี เป็นบุตรของนายธนูและนางสาวธนา ซึ่งมีได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่นายธนูได้จดทะเบียนรับรองเด็กชายธนาเป็นบุตร เด็กชายธนาอาศัยอยู่กับนางสาวธนามารดามาโดยตลอด โดยที่นายธนูบิดาไม่ได้ส่งเสียแต่ประการใด ต่อมานางสาวธนาถูกรถชนถึงแก่ความตายเด็กชายธนา จะฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากนายธนูได้หรือไม่

ตอบ

เด็กชายธนามีสิทธิที่จะรับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากนายธนา ผู้เป็นบิดาซึ่งได้จดทะเบียนรับรองตนเป็นบุตรถูกต้องตามกฎหมายแล้ว แต่การที่ผู้สืบสันดานจะฟ้องบุพการีเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๖๒ ทางแก้ไขในข้อนี้คือ เด็กชายธนาหรือญาติสนิทของเด็กชายธนาจะต้องร้องขอต่อพนักงานอัยการ หรือให้ดำเนินการฟ้องคดีเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๙๘/๓๘ ให้แก่เด็กชายธนาต่อไป

ตอบ

หญิงม่ายสามารถจดทะเบียนสมรสใหม่ได้ เมื่อสามีได้ถึงแก่ความตายผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่า ๓๑๐ วัน เว้นแต่มีใบรับรองแพทย์ในสาขาเวชกรรมว่ามีได้มีครรภ์ในระหว่าง ๓๑๐ วันนั้น หรือสมรสกับคู่สมรสเดิม หรือได้คลอดบุตรแล้วในระหว่างนั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่ามิได้ลูกติดสามีเก่าหรือไม่ ดังนี้ หญิงม่ายก็สามารถจดทะเบียนสมรสใหม่ได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้ถึง ๓๑๐ วัน

๓๘

สมภพได้รับหมายเรียกจากศาลให้ไปเบิกความเป็นพยานในคดีอาญาเรื่องหนึ่ง แต่สมภพไม่ไปเพราะเสียเวลาทำธุรกิจ สมภพจะมีความผิดหรือไม่

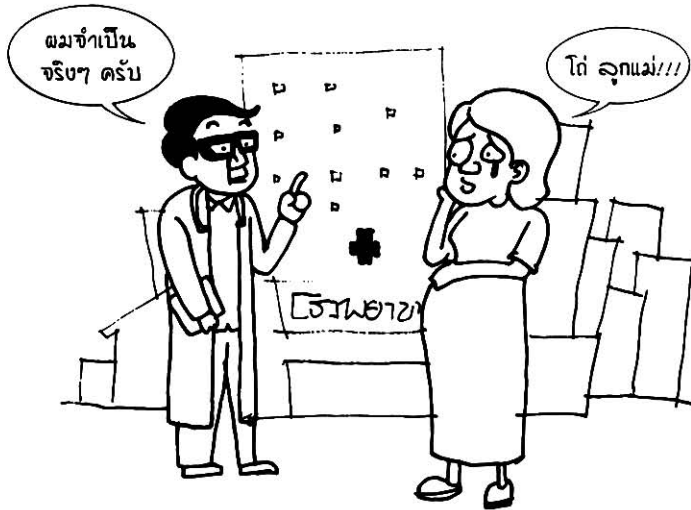

ตอบ

สมภพมีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๐ เพราะขัดขึ้นไม่ยอมไปเบิกความตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๙

นายแพทย์ยงยุทธ ตรวจพบว่า นางวันดี คนไข้ของตนตั้งครรรค์และหากปล่อยให้บุตรของนางวันดีคลอดออกมา จะทำให้นางวันดี อาจมีอันตรายถึงแก่ชีวิต ด้วยโรคประจำตัวดังนี้ นายแพทย์ยงยุทธ สามารถทำแท้งให้แก่นางวันดีได้หรือไม่

ตอบ

สามารถทำได้ เพราะเป็นการจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากจะเป็นประโยชน์แก่สุขภาพของนางวันดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ นอกจากนี้ หากหญิงตั้งครรรค์เนื่องจากการกระทำ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา นายแพทย์ยงยุทธย่อมสามารถทำแท้งให้แก่หญิงนั้นได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย

๓๐

สงฆ์ เซ็นชื่อในสัญญาค้ำประกันการกู้ยืมเงินระหว่างแสนกับ
สรวง ต่อมา เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ สรวงเจ้าหนี้ได้ทวงถามแสนแล้ว
แสนขอผ่อนผันไปเป็นเดือนหน้า สรวงก็ผ่อนเวลาไปให้ ต่อมาถึง
กำหนดชำระอีก ปรากฏว่า แสนก็ยังไม่มีให้ สรวงจึงไปเรียกเอา
จากสงฆ์ผู้ค้ำประกัน สงฆ์ก็ไม่ยอมจ่าย สงฆ์มีความผิด หรือต้อง
รับผิดชอบอย่างไรหรือไม่

ตอบ

สงฆ์ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับผิดชอบอีก เนื่องจากเจ้าหนี้ได้
ผ่อนเวลาการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ออกไปโดยผู้ค้ำประกันมิได้รู้เห็น
ด้วย ผู้ค้ำประกันยอมพ้นจากความรับผิด ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าค้ำประกันหนี้
อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอน และเจ้านี้ยอมผ่อน
เวลาให้แก่ลูกหนี้ไซ้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิด
แต่ถ้าผู้ค้ำประกันได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลา ท่านว่าผู้ค้ำประกัน
หาหลุดพ้นจากความรับผิดไม่”

๓๑

สุข ทำสัญญากู้เงินทุกซ์จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท กำหนด
ชำระหนี้กันในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๔ แต่สุขก็ยังไม่ยอมชำระ
หนี้ให้กับทุกซ์จนถึงปัจจุบัน ทุกซ์ยังคงสามารถฟ้องร้องบังคับชำระ
หนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินฉบับนี้ได้หรือไม่

ตอบ

ทุกขียังคงสามารถฟ้องร้องบังคับให้สุชชำระหนี้ให้แก่ตนได้ แต่จะต้องยื่นฟ้องภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๘ มิฉะนั้นคดีจะขาดอายุความ เพราะคดีกู้ยืมเงินมีอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระเงินคืน

วศุ

๓๒

สุนีย์ เพื่อนบ้านของสมพร มักจะแอบเปิดซองจดหมายในตู้ของสมพรออกอ่านอยู่เป็นประจำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสมพร วันหนึ่ง สุนีย์ถูกสมพรจับได้ สมพรสามารถแจ้งความร้องทุกข์เอาผิดกับสุนีย์ได้หรือไม่

ตอบ

ทำได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๒ ผู้ใดเปิดฉีกหรือเอาจดหมาย... ซึ่งปิดฉีกของผู้อื่นไปเพื่อล่วงรู้ข้อความ ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ความผิดตามมาตรา นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ สมพรต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้ถึงการกระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด มิฉะนั้นคดีจะขาดอายุความ

๓๓

คำมี ราษฎรบ้านโคกตูม ประสงค์อยากจะมีอาวุธปืนไว้ใช้ในครอบครัว ต้องกระทำการอย่างไรบ้างจึงจะสามารถมีอาวุธปืนได้ถูกต้องตามกฎหมาย

ตอบ

ถ้าคำมีต้องการมีและใช้อาวุธปืน ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนในต่างจังหวัดได้แก่ นายอำเภอท้องที่ในกรุงเทพฯ ยื่นคำร้องที่กองทะเบียนกรมตำรวจ

การขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนนั้นต้องขอเพื่อ

๑. ป้องกันตัว หรือทรัพย์สินของตน
๒. สำหรับใช้ในการกีฬาหรือล่าสัตว์

ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗)

พ.ศ. ๒๕๒๒

๓๔

พระภิกษุสงฆ์ วิมุติ ได้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความเป็นพยานในคดีกู้ยืมของคนอื่น แต่พระภิกษุสงฆ์ไม่ยอมเดินทางไปเบิกความตามหมาย พระภิกษุสงฆ์ มีความผิดหรือไม่

ตอบ

ไม่มีความผิด เพราะตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑๐๘ พระภิกษุไม่จำเป็นต้องไปศาลเพื่อเบิกความตามหมายเรียก

๓๕

โหดศักดิ์ ชำคนตาย จำเป็นหรือไม่ ที่พนักงานอัยการจะต้องเป็นผู้ยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลเท่านั้น

ตอบ

ไม่จำเป็น เพราะตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ ผู้ที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้แก่

- ๑) พนักงานอัยการ
- ๒) ผู้เสียหาย

แต่การที่ผู้เสียหายจะยื่นฟ้องคดีอาญาเอง ควรที่จะปรึกษากับทนายความก่อนทำการยื่นฟ้องคดี

๓๖

บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ สามารถทำอะไรเกี่ยวกับ
พินัยกรรมได้บ้าง

ตอบ

ข้อ ๑. ผู้มีสิทธิเป็นผู้รับพินัยกรรมจะต้องบุคคล คือ มีสภาพบุคคลมีสิทธิตามมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และเป็นทายาทไม่ว่าจะเป็นทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรมโดยไม่มีการกำหนดอายุ

ข้อ ๒. มาตรา ๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้วางหลักไว้ให้ผู้เยาว์สามารถทำพินัยกรรมได้ เมื่อมีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์

๓๓

นายตี ได้ชำระหนี้เงินกู้ให้แก่นายต่อไป เพราะคิดว่าตนเองติดหนี้นายต่อ ทั้งๆ ที่ความจริงนายตีไม่ได้ติดหนี้นายต่อ ทั้งนี้เพราะนายตีเป็นคนความจำไม่ค่อยดี และมีโรคประสาทอ่อนๆ อยู่ นายต่อได้รับชำระหนี้ไปโดยคิดว่านายตีมาชำระหนี้แทนนายใช้ผู้เป็นเพื่อนรักของนายตีซึ่งเป็นหนี้นายต่ออยู่ นายต่อเมื่อรับชำระหนี้แล้ว ก็นำสัญญากู้ของนายใช้มาทำลายโดยการเผา ต่อมานายตีรู้ความจริงว่าตนไม่ได้เป็นหนี้นายต่อ จึงขอเรียกเงินคืนจากนายต่อ ดังนั้นนายต่อจะต้องคืนเงินหรือไม่อย่างไร

ตอบ

นายต่อไม่ต้องคืนเงินให้นายตี เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๙ วางหลักไว้ว่า “เมื่อบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีได้มีหนี้ต่อกันทำการชำระหนี้ไปโดยสำคัญผิด เป็นเหตุให้เจ้าหนี้ผู้ทำการโดยสุจริตได้ทำลายหรือลบล้างเสีย ซึ่งเอกสารอันเป็นพยานหลักฐานแห่งหนี้ก็ดี หรือยกเลิกหลักประกันก็ดี สิ้นสิทธิไป เพราะขาดอายุความก็ดี ดังนั้นเจ้าหนี้ไม่ต้องคืนทรัพย์ และบุคคลซึ่งได้ทำการชำระหนี้ไปแล้วให้ใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาจากลูกหนี้ที่แท้จริงเอาเอง” ในกรณีข้างต้น นายตีชำระหนี้ให้นายต่อโดยสำคัญผิด

คิดว่าตนเองติดหนี้นายต่อจริงๆ และนายต่อก็รับชำระหนี้โดย
สุจริตคิดว่านายดีทำการชำระหนี้แทนนายใช้เพื่อนรัก เป็นเหตุให้
นายต่อทำลายสัญญาเงินกู้ นายดีไม่สามารถใช้สิทธิเรียกเงินคืน
จากนายต่อได้ เพราะถ้านายดีเรียกเงินคืนแล้วนายต่อก็จะขาด
หลักฐานที่จะไปเรียกร้องเอาเงินจากนายใช้ลูกหนี้ที่แท้จริง ดังนั้น
นายดีจึงต้องไปใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาจากนายใช้ลูกหนี้ที่แท้จริงเอง

๓๘

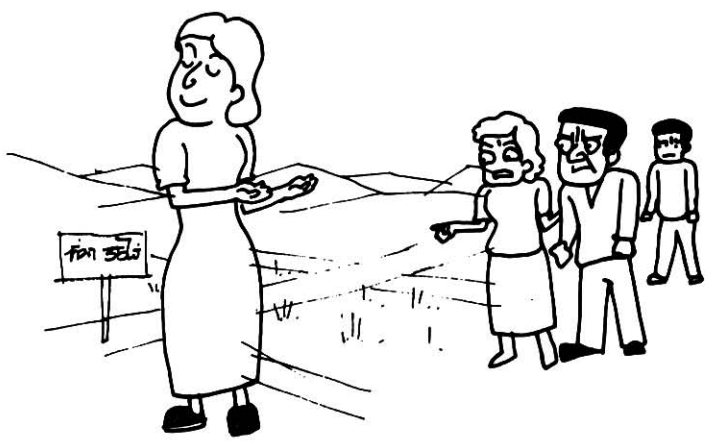
นายไก่อ มีเจตนายิงนายไข เพราะมีเหตุบาดหมางกันในเรื่อง
ผู้หญิง นายไก่อ จึงได้ไปดักกรอนายไขที่ที่นายไขต้องผ่านเป็นประจำ
เมื่อถึงเวลาปกติที่นายไขจะต้องผ่านทางนั้นก็มีคนเดินผ่านมา ซึ่ง
นายไก่อคิดว่าเป็นนายไขจึงยิงไปทันที แต่ปรากฏว่าคนที่นายไก่อยิง
ไปนั้นไม่ใช่นายไข แต่เป็นนายนก นายนกตาย ดังนั้นนายไก่อมี
ความผิดหรือไม่อย่างไร

ตอบ

นายไก่อต้องรับผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา เพราะในมาตรา
๖๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า “ผู้ใดเจตนากระทำ
ต่อบุคคลหนึ่ง แต่ได้กระทำต่อบุคคลหนึ่งโดยสำคัญผิดนั้น ผู้นั้น
จะยกเอาความสำคัญผิดเป็นข้อแก้ตัวว่า มิได้กระทำโดยเจตนาหา
ได้ไม่” ในกรณีนี้ นายไก่อมีเจตนายิงนายไข แต่สำคัญผิดว่านายนก
เป็นนายไข จึงยิงนายนกตาย ดังนั้น นายไก่อจึงต้องรับผิดฐานฆ่า
คนตายโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๔๘ ซึ่งมี
โทษกำหนดไว้ คือ ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือ จำคุกตั้งแต่
๑๕-๒๐ ปี

๓๙

รัชนี้ รับมรดกจากคุณยายเป็นที่นา ๓๕ ไร่ แต่มรดกนั้นยังไม่ได้แบ่งให้กับทายาทคนอื่นๆ เลย รัชนี้ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่นาแปลงนี้มาเป็นเวลา ๒๐ ปี แล้ว ถ้าหากว่าทายาทคนอื่นจะมาฟ้องขอแบ่งจะทำได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

ทายาทคนอื่นไม่สามารถฟ้องร้องได้ เพราะขาดอายุความแล้ว อายุความในการฟ้องคดีมรดกทายาทต้องฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่เจ้ามรดกตายหรือนับแต่เมื่อทายาทนั้นได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก แต่อย่างไรก็ตามห้ามมิให้ฟ้อง เมื่อพ้นกำหนด ๑๐ ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ดังนั้นหากทายาทคนอื่นมาฟ้องขอแบ่งมรดกรัชนี้ ย่อมยกอายุความดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ไม่ได้

นายจงกล ได้จำนองที่ดินของตนต่อนายเอกธวัช โดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ที่ดินนั้น นายจงกลไม่แน่ใจว่าเป็นที่ดินที่ตนมีสิทธิหรือไม่ เนื่องจากที่ดินนี้ นายจงกลได้รับมานานแล้ว และไม่คิดว่าเปลี่ยนแปลงใดกันแน่ วันที่พานายเอกธวัชไปดูที่ดินจำนอง นายจงกลจึงชี้ที่ดินผิดแปลง โดยนายเอกธวัชเห็นว่าเป็นที่ดินแปลงสวย จึงรับจำนองไว้ หากต่อมานายเอกธวัช และนายจงกลทราบว่าที่ดินที่จำนองนั้นไม่ถูกต้องตามโฉนดนายเอกธวัชจะฟ้องร้องเพื่อไม่ยอมรับสัญญาจำนองฉบับนี้ได้หรือไม่ หากการจำนองครั้งนี้ได้จดทะเบียนจำนองไว้แล้ว เพราะอะไร

ตอบ

ในการทำสัญญาจำนอง โดยมีการจดทะเบียนถูกต้อง ตามกฎหมายถือว่ามีผลสมบูรณ์แล้ว แต่การที่นายจงกล จำที่ดินไม่ได้ว่าแปลงใด จึงชี้ผิดโดยไม่รู้ว่าเป็นที่ดินที่ชี้ไม่ตรงตามโฉนด

กรณีนี้ในทางกฎหมาย ถ้าหากนายเอกธวัชผู้รับจำนองได้ทำสัญญาจำนองโดยได้รับข้อมูลที่ดินผิดตำแหน่งในทางกฎหมาย ถ้าหากตัวผู้รับจำนองทราบภายหลังแล้วจะฟ้องร้องเรื่องการผิดสัญญาจำนองก็ได้ โดยอาศัยข้อกฎหมายในเรื่องการสำคัญผิดของนิติกรรมมาเป็นข้ออ้างในการฟ้องร้องได้ เพื่อเป็นข้ออ้างในการไม่ยอมรับสัญญาจำนองนั้น ซึ่งผลทางกฎหมายถือว่าสัญญาจำนองนั้นตกเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นนายเอกธวัชสามารถฟ้องร้องได้

๕๑

นายคุณากรและนายบุญเลิศ ตกลงกันว่าสิ้นเดือน นายบุญเลิศ จะขายแพดิสโก้ที่ตนมีอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี พร้อมทั้งเครื่องยนต์ และแพที่อยู่อาศัยให้ โดยการนี้ นายคุณากรได้จ่ายเงินให้นายบุญเลิศไปก่อนครั้งหนึ่ง แต่ไม่ได้มีการทำหลักฐานเป็นหนังสือกันไว้ เพียงแต่มีพยานบุคคลเท่านั้น ต่อมานายบุญเลิศเบี้ยวไม่ยอมส่ง มอบบแพดิสโก้ให้นายคุณากร นายคุณากรจะฟ้องร้องได้หรือไม่

ตอบ

นายคุณากรสามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ เพราะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๕๖ วรรค ๒ กำหนด ว่าสัญญาจะซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ หรือเรือกำปั่นมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป แพ หรือสัตว์พาหนะ ถ้าไม่มีการวางประจำ หรือยังมีได้มีการชำระหนี้ กันบางส่วน อย่างใดอย่างหนึ่ง จะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ แต่จาก ข้อเท็จจริง นายคุณากรมีการชำระราคาบางส่วนไปแล้ว ดังนั้นจึง เข้าเงื่อนไขของ มาตรา ๔๕๖ วรรค ๒ นายคุณากรจึงฟ้องร้อง บังคับ คดีได้

๔๓

นายกิตติ เช้าบ้านของนางจรรยาศรี ในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ต่อมานายกิตติได้ให้นายอัศนี เช้าช่วงบ้านนี้ต่อในอัตราเช่าเดือนละ ๒,๘๐๐ บาท โดยการให้เช่าช่วงนี้นางจรรยาศรีได้ให้ความยินยอมแล้ว ต่อมานายกิตติเบียดค่าเช่าไม่ยอมจ่าย นางจรรยาศรีจะมาเก็บค่าเช่าจากนายอัศนีได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ

นางจรรยาศรี มีสิทธิเรียกให้นายอัศนีจ่ายค่าเช่าที่ค้างนายกิตติอยู่ได้ แต่ไม่เกินอัตราเดือนละ ๒,๘๐๐ บาท เพราะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๔๕ กำหนดว่า ถ้าผู้เช่าทรัพย์สิน ซึ่งเช่าไปให้ผู้เช่าช่วงอีกทอดหนึ่งโดยชอบ ท่านว่าผู้เช่าช่วงย่อมต้องรับผิดชอบให้ผู้เช่าเดิมโดยตรง มาตรานี้เขียนไว้เพื่อให้ผู้เช่าช่วงต้องรับผิดชอบต่อผู้ให้เช่าด้วย แม้โดยทั่วไปคู่สัญญาเท่านั้นที่จะต้องเข้ามารับผิดต่อกัน แต่ความรับผิดจะต้องไม่เกินส่วนที่ตัวเองต้องรับผิดชอบต่อผู้ให้เช่าช่วง

๔๓

ไกรลาศต้องการทำพินัยกรรม แต่ถ้าจะเก็บรักษาเอาไว้เองก็เกรงว่าพินัยกรรมจะสูญหาย ไกรลาศต้องทำอะไร เพื่อป้องกันไม่ให้พินัยกรรมของตนสูญหาย

ตอบ

ไกรลาศควรที่จะทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายการเมือง กล่าวคือ ไกรลาศควรที่จะไปแจ้งข้อความที่ตนประสงค์จะใส่ไว้ในพินัยกรรมของตนแก่นายอำเภอและให้ทางอำเภอเก็บรักษาพินัยกรรมฉบับนั้นเอาไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๕๘

นายมิ่ง กู้ยืมเงินจากนายมันจำนวนเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท โดยที่ นายมันผู้ให้กู้เป็นคนลงนามในสัญญากู้แต่เพียงผู้เดียวดังนี้ นายมันสามารถฟ้องร้องบังคับคดีให้นายมิ่งชำระหนี้จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ให้กับตนได้หรือไม่

ตอบ

การกู้ยืมเงินเกินกว่า ๕๐ บาท จะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญ จึงจะสามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ในการกู้ยืมเงินฝ่ายผู้กู้ยืมเงินจะต้องลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงิน ดังนั้นการที่นายมิ่งผู้กู้ไม่ได้ลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงิน สัญญากู้ยืมเงินฉบับดังกล่าว จึงไม่ใช่หลักฐานการกู้ยืมเงิน นายมันผู้ให้กู้จึงไม่สามารถฟ้องนายมิ่งได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๖๕๓

๔๕

นายสุรศักดิ์ อายุ ๑๘ ปี สามารถเป็นพยานในพินัยกรรมให้
กับ น.ส.สมศรี ผู้เป็นน้าของตนได้หรือไม่

ตอบ

ไม่ได้ เนื่องจากว่าผู้ที่จะเป็นพยานในพินัยกรรมได้จะต้อง
เป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว (อายุ ๒๐ ปี บริบูรณ์) ตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๖๗๐

๕๖

นายเอ จะยิง นางบี แต่ยิงแล้วพลาดไปถูกนายซี ทำให้นายซีถึงแก่ความตาย ดังนั้น นายเอต้องรับผิดชอบอย่างไร หรือไม่

ตอบ

การที่นายเอ มีเจตนาจะยิงนางบี และได้ลงมือกระทำแล้ว โดยการยิงไปที่นางบี แต่ผลของการกระทำนั้นไปเกิดขึ้นแก่นายซี ทำให้นายซีซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรด้วยถึงแก่ความตาย ดังนั้นนายเอย่อมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๔๔ ประกอบมาตรา ๖๐ ฐานฆ่านายซีตายโดยเจตนาเพราะนายเอ เจตนาฆ่านางบี แต่ผลไปเกิดขึ้นกับนายซี ตามมาตรา ๖๐

๔๗

นายธงชัย ทำร้ายนางกมล โดยใช้มีดไล่ฟัน นางกมลจึงใช้ไม้ตีสวนไปพลาดไปถูกนางน้อย ได้รับบาดเจ็บ ดังนี้ นางกมล ต้องรับผิดชอบนางน้อยอย่างไรหรือไม่

ตอบ

การที่นางกมลใช้ไม้ตีสวนกลับไปยังนายธงชัย เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่เกินกว่าเหตุ เมื่อผลแห่งการกระทำของนางกมลไปเกิดต่อนางน้อย การกระทำนั้นก็ต้องถือว่าเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย นางกมลจึงไม่มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายนางน้อย

๔๘

นางสุนกับนางสุชาดาเป็นแม่ค้าขายของในตลาด ต่อมา มีการแย่งลูกค้ากันเกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย เกิดไม่พอใจ จึงได้เถียงและ ต่อกัน และใช้สินค้าของแต่ละฝ่ายขว้างปาใส่กัน ทั้งสองคนมี ความผิดหรือไม่

ตอบ

มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๗๒ เป็นการ ทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในที่สาธารณะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท

๔๙

เอ ต้องการจะใช้ก้อนอิฐปาไปยังรถของบี เพราะมีเรื่องทะเลาะกัน แต่ปรากฏว่าขว้างไปถูกรถของซี ดังนั้น เอต้องรับผิดชอบซีหรือไม่

ตอบ

การที่เอใช้ก้อนอิฐปาไปยังรถของบีถือว่า เอมีเจตนาทำให้รถของบีเสียหาย ซึ่งเป็นความผิดฐานทำให้เสียหาย แต่เมื่อผลไปเกิดที่รถของซีดังนี้ เอ ต้องรับผิดชอบฐานทำให้เสียหาย โดยพลาตตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๘ ประกอบกับมาตรา ๖๐

๒๕/๖

๕๐

วินัยอยู่กับสมศรี แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน มีบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ วิชิต ต่อมาได้เลิกร้างกัน สมศรีจึงไปจดทะเบียนสมรสกับสมศักดิ์ สมศรีจะให้วิชิตบุตรของตนที่ตามมาอยู่ด้วย ใช้นามสกุลของสมศักดิ์ได้หรือไม่

ตอบ

ทำไม่ได้ เนื่องจากวิชิตไม่มีฐานะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสมศักดิ์ วิชิตจึงไม่มีสิทธิใช้ชื่อสกุลของสมศักดิ์ ตามมาตรา ๑๕๖๑ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ถ้าสมศักดิ์ประสงค์จะให้วิชิตใช้นามสกุลของตนก็อาจจะทำได้โดยสมศักดิ์จดทะเบียนรับวิชิตเป็นบุตรบุญธรรมของตน เพื่อให้วิชิตมีฐานะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของตน เมื่อวิชิตมีฐานะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของสมศักดิ์ วิชิตย่อมมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของสมศักดิ์ได้

นพ

๕๑

สมหญิงถูกสมชายใช้ปืนจู่จับบังคับให้ไปจดทะเบียนสมรสกับตนที่อำเภอ มิฉะนั้นจะยิงสมหญิงให้ตาย ด้วยความกลัวสมหญิงจึงยินยอมไปจดทะเบียนสมรสกับสมชายที่อำเภอ กฎหมายยอมรับการจดทะเบียนสมรสระหว่างสมหญิงกับสมชายในครั้งนี้หรือไม่

ตอบ

การจดทะเบียนสมรสระหว่างสมหญิงกับสมชายในครั้งนี้ไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เพราะสมหญิงถูกสมชายขู่บังคับ โดยใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นอาวุธร้ายแรง จึงจำยอมต้องจดทะเบียนสมรส การจดทะเบียนสมรส โดยถูกข่มขู่ถึงขนาดนั้น ตามมาตรา ๑๕๐๗ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติให้มีผลเป็นโมฆียะ คือเสียเปล่าถ้าถูกบอกถึงการสมรสภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ถูกข่มขู่โดยผู้มีส่วนได้เสีย (เช่น สมหญิง หรือบิดา มารดาของสมหญิง ในกรณีที่สมหญิงเป็นผู้เยาว์) หากไม่บอกถึงการสมรสภายใน ๑ ปี นับแต่ถูกข่มขู่ การสมรสนี้ก็กลับมีผลเป็นการสมรสที่สมบูรณ์

๕๓

ทรงสุดา รักใคร่ชอบพอกับขวัญสุวรรณ คีนหนึ่งขวัญสุวรรณ หลอกทรงสุดา ออกมาเที่ยวตอนกลางคืนแล้วบอกกับทรงสุดาว่า ให้อยอมเป็นของตนแล้วจะรับเลี้ยงดูแลจดทะเบียนสมรสให้ ทรงสุดาจึงยินยอมร่วมประเวณีกับขวัญสุวรรณ ต่อมาทรงสุดาก็ทราบว่า ขวัญสุวรรณหลอกลวงตน เนื่องจากขวัญสุวรรณมีบุตรและภรรยาแล้ว และพยายามหลบหนี ไม่ยอมพบกับตนอีกเลย ทรงสุดาจะสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในฐานะละเมิดจากขวัญสุวรรณได้หรือไม่

ตอบ

ในกรณีนี้ทรงสุดาได้ยินยอมให้ขวัญสุวรรณร่วมประเวณีกับตนเองการละเมิดต่อเนื้อตัวร่างกายของทรงสุดาก็เกิดจากความยินยอมของทรงสุดาเอง ทรงสุดาจึงไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนจากขวัญสุวรรณได้เพราะความยินยอมไม่ถือเป็นละเมิด

๕๓

พิทักษ์ได้ใช้ให้สมควรลูกจ้างของตน ขับรถไปส่งสินค้าให้กับ ลูกค้า ปรากฏว่าสมควรขับรถชนคนโดยประมาทไปชน เด็กชายวินัย ถึงแก่ความตาย พิทักษ์นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบการตายของเด็ก ชายวินัยด้วยหรือไม่

ตอบ

ต้องรับผิดชอบด้วย เพราะพิทักษ์นายจ้างได้ใช้ให้สมควรลูกจ้าง ของตนทำงานให้แก่ตน เมื่อลูกจ้างของตนไปทำความเสียหายให้ กับผู้อื่น ในขณะที่ทำงานให้แก่นายจ้าง นายจ้างก็ต้องร่วมรับผิดชอบ ด้วยเพราะจะให้ลูกจ้างซึ่งยากจนกว่านายจ้างรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ผู้ที่ได้รับ ความเสียหายก็อาจจะไม่ได้รับการเยียวยาตามสมควร มาตรา ๔๒๓ ของประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงบัญญัติ ให้นายจ้างร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างด้วย

๕๔

สมปองต้องการเช่าบ้านและที่ดินจากสมชาย โดยตกลงทำสัญญาเช่ากันเป็นหนังสือกำหนดเวลาเช่า ๕ ปี ขึ้นไป แต่สมปองและสมชายไม่ยอมไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพราะเสียเวลาและค่าธรรมเนียมสัญญาเช่าระหว่างสมปองและสมชาย บังคับกันได้หรือไม่

ตอบ

ตามมาตรา ๕๓๘ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “การเช่าอสังหาริมทรัพย์ ถ้าเช่ามีกำหนดกว่า ๓ ปีขึ้นไป หากมิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การเช่านั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ แค่เพียง ๓ ปี” การเช่าระหว่างสมปองและสมชายเป็นการเช่าอสังหาริมทรัพย์เกินกว่า ๓ ปีขึ้นไป ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีนี้มีการทำสัญญาเป็นหนังสือ แต่ไม่ยอมไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สัญญาเช่าดังกล่าวจึงบังคับได้แค่เพียง ๓ ปี

๕๕

สมศักดิ์ให้ดูเงินแก่คนสันและสมศรีในวันแต่งงาน ต่อมาสมศรีไปพูดใส่ความให้ผู้อื่นฟังว่า สมศักดิ์เคยพยายามจะข่มขืนตน ทั้งๆ ที่สมศักดิ์ไม่ได้กระทำเช่นนั้น ดังนั้นสมศักดิ์สามารถฟ้องการให้ได้หรือไม่

ตอบ

โดยปกติ ถ้าผู้รับการให้ได้ทำให้ผู้ให้เสียชื่อเสียง หรือ หมิ่นประมาทผู้ให้อย่างร้ายแรง ผู้ให้ย่อมมีสิทธิเรียกถอนคืนการให้ได้ เพราะเหตุผู้รับประพฤติเนรคุณ แต่ตามมาตรา ๕๓๕ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การให้ในการสมรสท่านว่าจะถอนคืน เพราะเหตุเนรคุณไม่ได้

๕๖

สุชินให้เกรียงไกรลงลายมือชื่อในกระดาษเปล่า แล้วนำไปกรอกข้อความว่าเกรียงไกรมอบอำนาจให้สุชินนำที่ดินไปจำนองกับสุเมธ แล้วสุชินก็นำที่ดินไปจำนองกับสุเมธ ตามที่ตนเขียนข้อความในใบมอบอำนาจนั้น สุชินมีความผิดหรือไม่

ตอบ

มีความผิดฐานปลอมเอกสารตามมาตรา ๒๖๔ ของประมวลกฎหมายอาญา เพราะสุชินทำการกรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษที่มีลายมือชื่อของนายเกรียงไกร โดยไม่ได้รับความยินยอมในการกรอกข้อความจากเกรียงไกร และนำเอกสารนั้นไปจำนองที่ดินกับสุเมธตามที่ตนได้กรอกข้อความลงไปทำให้เกรียงไกรได้รับความเสียหาย สุชินจึงมีความผิดฐานปลอมเอกสาร

๕๗

สมพิศถูกสมหวังข่มขืนกระทำชำเราในคืนวันหนึ่ง หลังจากกลับจากดูหนังกลางแปลงแถวบ้านแล้วสมหวังก็หลบไปจากหมู่บ้านเป็นเวลา ๑ ปี สมพิศก็ไม่คิดจะไปแจ้งความ เพราะคิดว่าตำรวจคงจับสมหวังไม่ได้ ต่อมาสมหวังก็กลับเข้าหมู่บ้าน สมพิศจะสามารถดำเนินคดีอาญารฐานข่มขืนกระทำชำเรากับสมหวังได้หรือไม่

ตอบ

ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดอันยอมความได้ และจะต้องร้องทุกข์ต่อตำรวจภายใน ๓ เดือนนับแต่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำความผิด มิฉะนั้นคดีจะขาดอายุความ ดังนั้นสมพิศจึงไม่สามารถดำเนินคดีอาญารฐานข่มขืนกระทำชำเรากับสมหวังได้อีกต่อไป เพราะไม่ได้ร้องทุกข์ต่อตำรวจภายใน ๓ เดือน คดีจึงขาดอายุความ สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องจึงระงับ

๕๘

วิจิตทะเลาะกับสมศรีแฟนสาว สมศรีไม่พอใจวิจิต แล้วรู้ว่า จะเลิกกับวิจิต ทำให้วิจิตเสียใจมาก จึงกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย ดังนั้น สมศรีจะมีความผิดหรือไม่

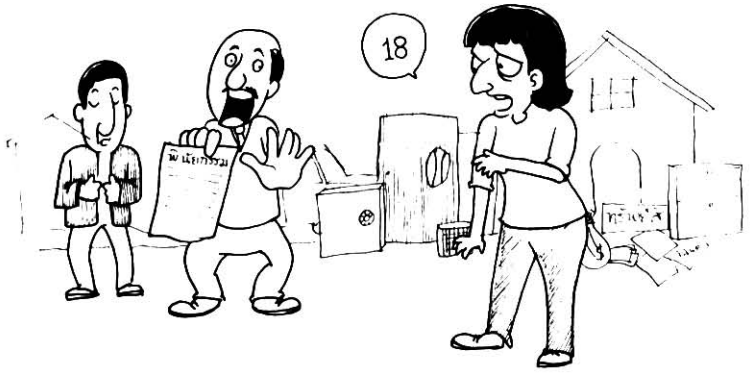

ตอบ

สมศรีไม่มีความผิดแต่ประการใด เพราะการที่วิจิตตัดสินใจ กระโดดน้ำฆ่าตัวตายนั้น เป็นการกระทำของวิจิตเอง มิได้เกิดจากการกระทำของสมศรี และการฆ่าตัวตายนั้นไม่เป็นความผิดในทางกฎหมายแต่ประการใด

๕๓

นางสาวสมฤดี อายุ ๑๘ ปี บิดามารดาของสมฤดีทำ
พินัยกรรมระบุให้ นางสาวสมฤดีเป็นผู้จัดการมรดก เมื่อบิดา
มารดาของ นางสาวสมฤดีถึงแก่ความตาย ดังนี้ นางสาวสมฤดีจะ
ร้องขอต่อศาลให้ศาลตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกได้หรือไม่

ตอบ

บุคคลผู้ที่สามารถจะเป็นผู้จัดการได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่
บรรลุนิติภาวะแล้ว เมื่อนางสาวสมฤดีอายุเพียง ๑๘ ปี ยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะ จึงไม่สามารถที่จะเป็นผู้จัดการมรดกได้ ถึงแม้ว่า
พินัยกรรมจะระบุให้นางสาวสมฤดี เป็นผู้จัดการมรดกก็ตาม ข้อ
กำหนดนั้นก็ไม่มีผลบังคับ ทางแก้ คือ ให้ทายาทอื่นหรือผู้มีส่วนได้
เสียที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และมีคุณสมบัติตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๘ หรือให้พนักงานอัยการร้องขอ
ต่อศาลให้ตั้งผู้นั้นเป็นผู้จัดการมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์มาตรา ๑๗๑๓

บี ทราบว่า ซี เป็นคนร้ายลักทรัพย์ยานยนต์ของตนและหลบหนีไป บีจึงไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน ต่อมาบี พบ ซี เดินอยู่ที่ตลาด บีจึงไปแจ้งความให้พลตำรวจ เอ ทำการจับกุม ซี ก็โต้แย้งว่าจับไม่ได้ เพราะไม่มีหมายจับ พลตำรวจ เอ สามารถจับกุมได้หรือไม่

ตอบ

สามารถจับกุมได้ เพราะพลตำรวจ เอ ได้รับการร้องขอจากบี ให้จับกุม ซี โดยได้แจ้งว่า ซี เป็นผู้กระทำความผิดและ บี ได้แจ้งความร้องทุกข์ไว้แล้ว พลตำรวจ เอ จึงสามารถจับกุมนายซีได้โดยไม่ต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘

๖๑

เจ ได้เช่าบ้านจาก จ้อ โดยมีหนังสือสัญญาเช่า กำหนดเวลาไว้ ๕ ปี เจพักอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าว เป็นเวลา ๓ ปี ได้เกิดเพลิงไหม้ที่โรงงานใกล้ๆ กับบ้านเช่าและลามมาถึงบ้านเช่าและบ้านเช่าหลังนั้นถูกไฟไหม้หมด พอปีที่ ๕ จ้อผู้ให้เช่าก็ยื่นฟ้องนายเจ ว่าผิดนัดชำระค่าเช่าในปีที่ ๔ และ ปีที่ ๕ ดังนั้นนายเจ ต้องจ่ายค่าเช่าให้กับนายจ้อ อีกหรือไม่

ตอบ

นายเจ ไม่ต้องจ่ายเงินค่าเช่าให้กับนายจ้ออีก เนื่องจากในปีที่ ๓ นั้น ทรัพย์สินที่เช่าได้สูญหายไปทั้งหมด ถือว่าสัญญาเช่าระหว่างนายเจ และนายจ้อ นั้นระงับลงแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๕๖๗ ซึ่งระบุว่า “ถ้าทรัพย์สินซึ่งให้เช่าสูญหายไปทั้งหมดไซ้ ท่านว่าสัญญาเช่าก็ระงับไปด้วย”

๖๓

นางสาวดวงตาคนสัญชาติไทยเดินทางไปสหรัฐอเมริกา และได้สมรสกับนายศักดิ์ดาคนสัญชาติไทยที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมา นางดวงตา เลิกกับนายศักดิ์ดาโดยมิได้จดทะเบียนหย่า โดยนาง ดวงตาได้เดินทางกลับมาประเทศไทยและมีได้ติดต่อกับนายศักดิ์ดา อีกเลยเป็นเวลา ๔ ปี ถ้านางดวงตาประสงค์จะหย่ากับนายศักดิ์ดา ที่ประเทศไทยจะทำได้หรือไม่

ตอบ

นางดวงตาสามารถดำเนินการหย่ากับนายศักดิ์ดาในประเทศไทยได้ ถึงแม้ว่านายศักดิ์ดาจะมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศก็ตาม โดยจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่นางดวงตาในฐานะโจทก์มีภูมิลำเนา ซึ่งในการดำเนินกระบวนการทางศาล เพื่อฟ้องหย่าดังกล่าวจะต้องดำเนินการเป็นกรณีพิเศษในเรื่องการส่งคำฟ้องซึ่งจะต้องส่งหมายเรียกและคำฟ้องทั้งต้นคดีให้กับนายศักดิ์ดา ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำกรงานในต่างประเทศ

ทั้งนี้ โดยอาศัยเหตุหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๑๖ (๔)(๔/๒) สามีและภริยาสมัครใจแยกกันอยู่เพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมาเกิน ๓ ปี

๖๓

นางสาวปิยฤดี ถูกนายจตุรงค์ ช่มชืดในปี ๒๕๓๗ โดยมีได้
แจ้งความ หรือบอกกับใคร เพราะอับอายและไม่อยากให้คนรัก
ของตนรู้ จนกระทั่งเวลาผ่านไป ๓ ปี คือในปี ๒๕๓๗ นายจตุรงค์
ได้กล่าวประจานให้ชาวบ้านได้รับรู้ว่า ตนได้เคยหลับนอนกับ
นางสาวปิยฤดีมาก่อน น.ส.ปิยฤดีจึงได้ไปแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน โดย
ทางผู้ใหญ่บ้านบอกกลับมาว่าไม่สามารถเอาเรื่องนายจตุรงค์ได้
เพราะเลยกำหนดแจ้งความมานานแล้ว ในกรณีนี้ นางสาวปิยฤดี
ควรจะทำอย่างไร

ตอบ

จะเห็นว่าในทางกฎหมายนั้นเราไม่สามารถนำตัวนายจตุรงค์
มาลงโทษในความผิดช่มชืดกระทำชำเราได้ เพราะคดีขาดอายุ
ความแล้ว ซึ่งในคดีช่มชืดนั้นมียุทธศาสตร์ในการร้องทุกข์เพียง ๓
เดือนเท่านั้น เพราะเป็นคดีที่สามารถยอมความกันได้ ตามมาตรา
๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในกรณีนี้จึงไม่สามารถเอาผิด
กับนายจตุรงค์ในข้อหาช่มชืดกระทำชำเราได้อีก เพราะคดีขาด
อายุความแล้ว

แต่การที่นายจตุรงค์ไปเที่ยวบอกกับชาวบ้านว่าได้หลับนอนกับ
น.ส.ปิยฤดี นั้น เป็นผลให้นางสาวปิยฤดีได้รับความเสื่อมเสีย เป็นการ
หมิ่นประมาทโดยการใส่ความต่อหน้าผู้อื่น โดยประการที่น่าจะ

ทำให้นางสาวปิยฤดีได้รับความเสียหายถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ซึ่งความผิดนี้เป็นความผิดซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นความผิดอันยอมความได้ มีอายุความในการฟ้องร้อง ๓ เดือน ซึ่งถ้าหากนางสาวปิยฤดีไม่ได้ไปแจ้งความหลังจากถูกดูหมิ่นประมาทภายใน ๓ เดือน คดีก็จะขาดอายุความไม่สามารถฟ้องร้องได้เช่นกัน

๖๔

นายดำอาศัยอยู่ในที่ดินของนางแดงมารดาของตนมาเป็นระยะเวลา ๓๐ ปี โดยที่ดินดังกล่าวเป็นชื่อของนางแดง ต่อมานางแดงเสียชีวิต โดยโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวอยู่กับนางสาวดาวพี่สาวของนายดำซึ่งก่อนที่นางแดงจะตายได้เคยบอกกล่าวยกที่ดินผืนนี้ให้กับนายดำต่อมานายดำได้ขอโฉนดที่ดินกับนางสาวดาวแต่นางสาวดาวปฏิเสธดังนี้ นายดำจะมีสิทธิในที่ดินผืนดังกล่าวทั้งผืนหรือไม่ อย่างไร (หากกรณีเป็นว่านายดำมีพี่น้องหลายคนและนายดำได้อาศัยทำกินในที่ดินผืนดังกล่าวมาโดยตลอด)

ตอบ

การที่นางแดงได้ยกที่ดินให้กับนายดำโดยที่มิได้ทำเป็นหนังสือจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิการให้ นั้น จึงไม่มีผลในทางกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายระบุให้การให้ที่ดินจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจะสมบูรณ์

เมื่อนางแดงเสียชีวิตโดยที่มิได้ยกที่ดินให้ผู้ใดโดยถูกต้องตามกฎหมาย และไม่มีพินัยกรรมยกให้ใครโดยเฉพาะ (พินัยกรรมต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้นจะยกให้ปากเปล่ามิได้) ที่ดินจึงต้องตกเป็นของทายาทของนางแดงทุกคน

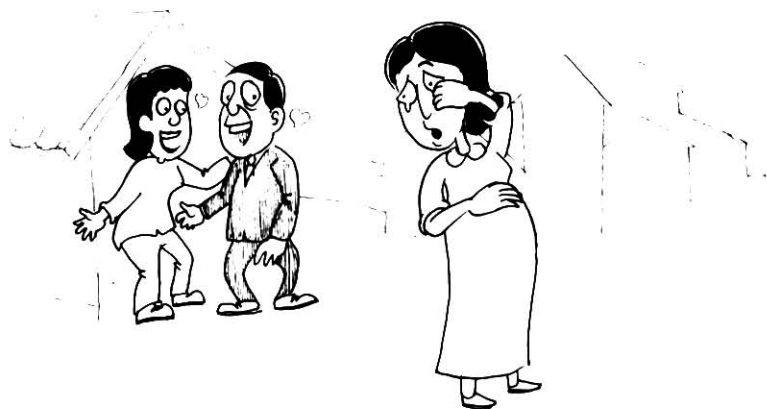
การที่นายดำจะได้ที่ดินทั้งหมดหรือไม่ นั้น จะต้องขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง ๒ ประการคือ

๑. โดยทางมรดก คือภายหลังจากเจ้ามรดกถึงแก่ความตายไปแล้ว ๑ ปี ผู้ใดจะมาฟ้องร้องสิทธิเอาจาก ทรัพย์มรดกมิได้ ซึ่งถ้านายดำครอบครองที่ดินดังกล่าวเกิน ๑ ปี นับแต่วันที่นางแดงเสียชีวิตคนอื่นก็จะมาฟ้องขอแบ่งที่ดินมิได้
๒. โดยการครอบครองปรปักษ์คือ หลังจากที่ดินนางแดงถึงแก่ความตายแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี นายดำได้ครอบครองที่ดินดังกล่าวโดยสงบเปิดเผยและครอบครองต่อเนื่องกัน โดยมีได้ละทิ้งการครอบครองกฎหมายถือว่า นายดำได้กรรมสิทธิในที่ดินดังกล่าวโดยการครอบครองปรปักษ์ ซึ่งจะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงชื่อในโฉนดโดยการยื่นคำร้องต่อศาลให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อในโฉนด

๖๕

นางสาวจอยอยู่กินฉันสามีภรรยากับนายเจ โดยมิได้จดทะเบียนสมรส และเกิดตั้งครรภ์โดยนายเจได้ให้นางสาวจอยไปทำแท้ง ต่อมา นายเจถูกบิดามารดาบังคับให้ไปแต่งงานกับหญิงอื่น แต่นายเจและนางสาวจอยยังคงติดต่อกันได้เสียกันอีกจนนางสาวจอยตั้งครรภ์ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นนางสาวจอยควรทำอย่างไร หากนายเจต้องการให้นางสาวจอยไปทำแท้งอีกครั้งหนึ่ง

ตอบ

ตามกฎหมายนั้น การทำแท้งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และมีโทษทางอาญาทั้งหญิงผู้ทำแท้งและแพทย์หรือผู้ทำแท้ง ให้โดยหญิงผู้ทำแท้งมีความผิดตามมาตรา ๓๐๑ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ทำแท้งให้มีความผิดต้องโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว เมื่อไม่ทราบว่าจะตัดสินใจไปในทางใดก็ควรตัดสินใจไปในทางที่อยู่ในกรอบของกฎหมาย ซึ่งนอกจากไม่ต้องเสียใจในการถูกจับกุมและถูกดำเนินคดีตามกฎหมายแล้วยังเชื่อได้แน่ว่าได้ปฏิบัติสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงามของสังคมด้วย

ในส่วนของนายเจซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในเหตุการณ์ครั้งนี้ ก็ควรรับผิดชอบในการกระทำของตน โดยจดทะเบียนรับเด็กที่เกิดมานั้นเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของตนต่อไป

๖๖

นายवादมีภรรยาที่มีได้จดทะเบียนสมรสชื่อแก้ว โดยมีบุตรสาวคือยิ้ม ซึ่งใช้นามสกุลของนายवाद ต่อมานายवादเสียชีวิต กรณีนี้ ยิ้มมีสิทธิในกองมรดกของนายवादหรือไม่

ตอบ

บุตรที่เกิดจากบิดาและมารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน เป็นบุตรนอกกฎหมายโดยปกติแล้วไม่มีสิทธิรับมรดกของพ่อ ยกเว้นถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว ก็ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานมีสิทธิรับมรดกเช่นบุตรตามกฎหมาย

พฤติการณ์ที่จะถือว่าเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรอง เช่น บิดาได้แจ้งทางทะเบียนว่าเด็กที่เกิดเป็นบุตรของตน ให้ใช้นามสกุลเดียวกัน อุปการะเลี้ยงดูโดยเปิดเผย ส่งเสียให้ได้รับการศึกษา ดังนั้นจะเห็นว่ายิ้มเป็นบุตรของนายवादนอกกฎหมายที่นายवादได้รับรองแล้ว จึงมีสิทธิในมรดกของนายवादผู้บิดา

๖๗

น.ส.ยิ้ม บุตรนายก้อนได้ทำพินัยกรรม ยกมรดกที่ดินทั้งหมดของนายก้อน ให้ตนทั้งหมดและโดยที่นายก้อนอยู่ในอาการป่วย และมีแพทย์เซ็นรับรองอาการ นายก้อนมีบุตรสาว ๓ คน คือ นางอรุณ นางฝรั่ง และ น.ส.ส้ม ดังนี้ นางอรุณ นางฝรั่งสามารถมีสิทธิคัดค้านพินัยกรรมฉบับดังกล่าวได้หรือไม่

ตอบ

ในกรณีต้องพิจารณาว่านายก้อนได้ลงนามในพินัยกรรมในขณะที่มีสติสัมปชัญญะครบถ้วนหรือไม่ และลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน ๒ คนหรือไม่ หากนางอรุณและนางฝรั่งเห็นว่า พินัยกรรมฉบับดังกล่าวใช้ไม่ได้ก็มีสิทธิที่จะคัดค้านพินัยกรรมฉบับนั้นในฐานะผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดก เมื่อนางอรุณและนางฝรั่งคัดค้านพินัยกรรม เจ้าพนักงานที่ดินจะทำการสอบสวนและมีคำสั่งหากนางอรุณและนางฝรั่งไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดินก็มีสิทธิฟ้องต่อศาลภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งและหากพินัยกรรมฉบับดังกล่าวไม่มีผลในทางกฎหมาย นางอรุณและนางฝรั่งก็จะอยู่ในฐานะผู้สืบสันดาน มีสิทธิได้รับมรดกของนายก้อน ก็ชอบที่จะขอแบ่งทรัพย์มรดกได้

นายแบ่งได้แบ่งขายที่ดินจำนวน ๑๐๐ ตารางวาให้กับนาย ฝุ่นโดยมิได้ทำสัญญาซื้อขาย และมีได้จดทะเบียนโอนที่ดินผืนดังกล่าวที่สำนักงานที่ดินแต่อย่างใด นายฝุ่นก่อรั้วเข้ามาในที่ดินของนางแบ่งเกินมา ๕ ตารางวา และเมื่อนางแบ่งบอกให้รู้แล้ว นาย ฝุ่นก็ได้ดำเนินการแต่อย่างใด อยากทราบว่า

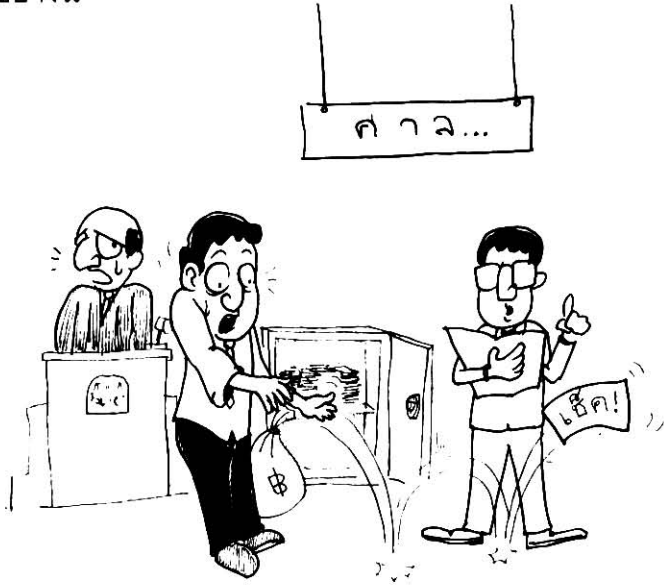
๑. นางแบ่งสามารถรั้วดังกล่าวได้หรือไม่
๒. การซื้อขายดังกล่าวมีผลหรือไม่อย่างไร
๓. นางแบ่งสามารถฟ้องขับไล่นายฝุ่นออกจากที่ดินผืนดังกล่าวได้หรือไม่

ตอบ

๑. ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๓๖ ระบุให้เจ้าของทรัพย์สินนั้นมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะสอดขัดขวางมิให้ผู้อื่นเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของตนโดยมิชอบ ดังนั้น เมื่อเขาได้ลวงสิทธิโดยมิชอบนางแบ่งก็มีสิทธิที่จะกำจัดสิ่งนั้นออกไป กล่าวคือ นางแบ่งมีสิทธิรั้วรั้วนั้นออกไปได้โดยชอบ (แต่ควรบอกกล่าวไปยังเจ้าของรั้วก่อน)
๒. จากข้อเท็จจริงจะเห็นว่าที่ดินนั้นยังมีได้โอนกันต่อเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา ๔๕๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่ไซ้ ท่านว่าเป็นโมฆะ”
๓. การที่สัญญาซื้อขายนี้เป็นโมฆะ คู่กรณีจะตกอยู่ในสภาพเดิมทุกประการ คือ ที่ดินยังคงเป็นของนางแบ่ง และเงินค่าที่ดินเป็นของนายฝุ่นดังนั้นนางแบ่งจึงมีสิทธิที่จะขับไล่นายฝุ่นออกจากที่ดินแปลงดังกล่าว

๖๙

ในการดำเนินคดีเช็ค หลังจากที่ศาลได้ออกหมายจับจำเลยแล้ว และตำรวจได้จับจำเลยแล้ว ขั้นตอนการดำเนินการต่อไปจะเป็นอย่างไร

ตอบ

เมื่อตำรวจจับจำเลยได้แล้ว ตำรวจก็จะนำตัวจำเลยส่งศาล ศาลก็จะทำการนัดสืบพยานโจทก์และจำเลย โดยศาลจะมีหมายเรียกส่งไปยังจำเลย หรือในกรณีที่ไม่มีหมายก็อาจส่งหมายเรียกให้ทนายของโจทก์เพื่อจะได้ทราบถึงวันนัดสืบพยานโจทก์ และฝ่ายโจทก์จะต้องไปติดตามคดีที่ศาลว่าศาลนัดสืบพยานโจทก์เมื่อใด

ตอบ

การทำธุรกิจค้าขายอสังหาริมทรัพย์ โดยปกติจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่อย่างไรก็ตามมีข้อกำหนดยกเว้นกรณีที่ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาเกิน ๕ ปี ดังนี้ คือ

๑. การขายหรือถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
๒. การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางมรดก
๓. การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยอันเป็นแหล่งที่ผู้ขายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่า ด้วยทะเบียนราษฎร และได้อาศัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันที่ได้มาซึ่งที่ดินนั้น
๔. การขายที่ดินที่ผู้ขายใช้ในเกษตรกรรม

๓๑

นางกิ๊กได้รับมรดกจากนายไก่อ เป็นที่ดิน ๑ แปลงโดยมีชื่อ
ร่วมในโฉนดเดียวกันกับนางสาวแต้วและนางสาวแนนคนละส่วน
เท่าๆ กัน ต่อมานางกิ๊กต้องการจะขายที่ดินผืนดังกล่าว กรณีนี้นาง
กิ๊กจะขอแบ่งแยกโฉนดที่ดินดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ

นางกิ๊กในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมมีสิทธิร้องขอแบ่งแยก
โฉนดโดยจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของรวมคนอื่นๆ ด้วย
ถ้าหากเจ้าของรวมบางคนไม่ยอมก็ไม่อาจร้องขอแบ่งโฉนดได้ เพราะ
เจ้าของรวมทุกคนย่อมมีสิทธิเหนือที่ดินนั้น โดยไม่อาจชี้ชัดได้ว่า
บุคคลใดมีสิทธิเหนือที่ดินส่วนไหน แต่ทั้งนี้ นางกิ๊กอาจมีทางแก้ไข
คือจะต้องฟ้องต่อศาลเพื่อขอแบ่งที่ดินนั้น ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๓ กำหนดไว้ว่าเจ้าของรวมคนหนึ่ง
มีสิทธิเรียกให้แบ่งทรัพย์สินได้ มีข้อยกเว้นที่ไม่อาจขอให้แบ่งที่ดิน คือ
มีนิติกรรมขัดอยู่ หรือถ้าวัตถุที่ประสงค์ที่เป็นเจ้าของรวมกันนี้มี
ลักษณะเป็นการถาวรก็เรียกให้แบ่งไม่ได้

๓๒

นายไก่อัปยศผ่านทางโค้ง และได้มีรถจักรยานยนต์ซึ่งอยู่ในช่องทางฝั่งตรงข้ามขับพุ่งเข้ามาชนด้วยความเร็วสูง คนขับรถจักรยานยนต์ได้รับบาดเจ็บสาหัสอยากทราบว่า

๑. นายไก่อัปยศมีความผิดหรือไม่อย่างไร
๒. รถยนต์ของนายไก่อัปยศที่ถูกรถชนนั้นไม่ได้ต่อทะเบียนรถ และตัวนายไก่อัปยศไม่มีใบขับขี่รถยนต์ เนื่องจากอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะทำใบขับขี่ นายไก่อัปยศมีความผิดหรือไม่อย่างไร

ตอบ

๑. อุบัติเหตุนี้เกิดขึ้นจากการขับขี่รถจักรยานยนต์โดยประมาทเลินเล่อของผู้ได้รับบาดเจ็บเอง พฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ประมาทเลินเล่อ ได้แก่ข้อเท็จจริงที่ผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงและไม่ระมัดระวังจะเห็นได้ว่านายไก่อัปยศมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
๒. นายไก่อัปยศมีความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งในมาตรา ๖ ได้บัญญัติห้ามมิให้ใช้รถที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีวิ่งบนท้องถนนสาธารณะ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ตามมาตรา ๖๔ ในกรณีไม่มีใบอนุญาตขับรถยนต์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ

๗๓

นายจันทร์ได้เช่าซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากนายอาทิตย์และยังชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบในระหว่างสัญญาเช่าซื้อนายจันทร์ได้ขับรถยนต์คันนั้นไปชนนายอังคาร ได้รับบาดเจ็บสาหัสและไม่ปรากฏว่านายอาทิตย์ได้นั่งอยู่ในรถยนต์คันนั้นด้วย นายอังคารจะเรียกให้ใครรับผิดชอบคดีใช้ค่าเสียหายได้บ้าง

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใดๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแก่ยานพาหนะนั้น...” ดังนั้น นายจันทร์ในฐานะผู้ครอบครองและควบคุมรถยนต์จะต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากรถยนต์ กล่าวคือ รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ นายอังคาร

สำหรับนายอาทิตย์แม้ปรากฏว่ารถยนต์คันดังกล่าวยังคงเป็นของนายอาทิตย์ เพราะการเช่าซื้อนั้นกรรมสิทธิ์จะโอนไปแก่ผู้เช่าซื้อเมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อครบ แต่เมื่อนายอาทิตย์ไม่ใช่ผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ

พาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นนายอังกอร์จึงไม่
อาจเรียกให้นายอาทิตย์รับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดจาก
รถยนต์คันนั้นคงมีสิทธิเรียกให้นายจันทร์รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในมูล
หนี้ละเมิดนั้น

๓๗๔

นางสาวเพ็ญศรี โกรธแค้น นายสมนึก และดำทอนนายสมนึก
เสียๆ หายๆ นายสมนึกจึงยิงปืนเพื่อขู่ไม่ให้นางสาวเพ็ญศรีดำอีก
ต่อไปแต่นายสมนึกยิงไปที่ลูกกรงไม้ชายบ้าน ห่างจากจุดที่
นางสาวเพ็ญศรียืนอยู่ประมาณ ๒ วา ทำให้เศษไม้กระเด็นไปถูก
นางบังอร ซึ่งกำลังตากผ้าอยู่ได้รับอันตรายแก่กาย นายสมนึกมี
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๐ ฐานกระทำ
โดยประมาทเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจไม่

ตอบ

นายสมนึกไม่มีเจตนาที่จะยิงปืนทำร้ายผู้อื่น หากแต่ประสงค์
ที่จะยิงปืนเพื่อขู่มิให้นางสาวเพ็ญศรีดำตนอีกต่อไป แต่นายสมนึก
ไม่เลือกยิงขึ้นฟ้ากลับยิงไปที่ลูกกรงไม้ชายบ้าน ทำให้เศษไม้
กระเด็นไปถูกนางบังอรได้รับอันตรายแก่ตาย ถือได้ว่าเป็นการ
กระทำโดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง เป็นเหตุให้นาง
บังอรได้รับอันตรายบาดเจ็บนายสมนึก จึงมีความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๐

๓๕

นายจ๋า ได้จุดคร่านางสาวอุยฉาย อายุ ๑๖ ปี ผู้อยู่ในความปกครองของนายห้องผู้เป็นบิดาซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิของนายห้อง ต่อมา นายจ๋าได้มาทำการขอขมา โดยทำสัญญาลงลายมือชื่อว่าจะใช้เงินแก่ นายห้อง นายห้องเห็นว่าอย่างไรเสียเหตุการณ์ก็ล่วงมาแล้ว จึงยอมให้นางสาวอุยฉายอยู่กับนายจ๋า ครั้นเมื่อนายห้องเรียกเงินตามสัญญาดังกล่าวจากนายจ๋า นายจ๋ากลับอ้างว่าเงินนั้นเป็นเงินที่ให้ในทางศีลธรรมเพื่อการขอขมา จะให้หรือไม่ให้ก็ได้ ดังนี้ข้ออ้างของนายจ๋าใช้ได้หรือไม่

ตอบ

ข้ออ้างนี้ใช้ไม่ได้ เพราะสัญญานี้เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ ซึ่งได้ให้คำจำกัดความของสัญญาประนีประนอมยอมความว่า “เป็นสัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ระวังข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน” ดังนั้น เมื่อนายจ๋าได้ทำสัญญาลงลายมือชื่อในสัญญาแล้ว สัญญาก็ยอมผูกพันนายจ๋าให้ต้องทำตามสัญญา ดังนั้น นายห้องมีสิทธิเรียกเอาเงินจากนายจ๋าได้

๓๖

นายจันทร์ได้เช่าซื้อรถยนต์คันหนึ่งจากนายอาทิตย์ และยังชำระค่าเช่าไม่ครบในระหว่างสัญญาเช่าซื้อ นายจันทร์ได้ขับรถยนต์คันนั้นไปชนนายอังคารได้รับบาดเจ็บสาหัส และไม่ปรากฏว่านายอาทิตย์ได้นั่งอยู่ในรถคันนั้นด้วย นายอังคารจะเรียกให้ใครรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้บ้าง

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใดๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแก่ยานพาหนะนั้น...” ดังนั้นนายจันทร์ ในฐานะผู้ครอบครอง และควบคุมรถยนต์จะต้องรับผิดชอบในความเสียหายให้แก่ นายอังคาร สำหรับนายอาทิตย์แม้ปรากฏว่ารถยนต์คันดังกล่าวยังเป็นของนายอาทิตย์เพราะการเช่าซื้อนั้น กรรมสิทธิ์จะโอนไปแก่ผู้เช่าซื้อก็ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อครบ แต่เมื่อนายอาทิตย์ไม่ใช่ผู้ครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกลก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นนายอังคารจึงไม่อาจเรียกให้นายอาทิตย์รับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดจากรถยนต์คันนั้นคงมีสิทธิเรียกให้นายจันทร์รับผิดชอบค่าเสียหายในมูลหนี้ละเมิดนั้น

๓๓

ยายบังอรมีที่ดินหลายแปลงมีความประสงค์จะยกที่ดิน ๑๐ ไร่ ให้แก่เอมอรหลานรักซึ่งอายุเพียง ๑๕ ปี ยายบังอรจะต้องทำอย่างไรที่จะให้สัญญาให้ที่ดินมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๒๕ บัญญัติว่า “การให้ทรัพย์สินซึ่งถ้าจะซื้อขายกันจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ท่านว่าย่อมสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้การให้ย่อมเป็นอันสมบูรณ์โดยมิต้องส่งมอบ” กล่าวคือ อสังหาริมทรัพย์ คือ ที่ดิน นั้นเวลาซื้อขายกันต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนั้นการยกที่ดินให้จะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายก็ต่อเมื่อทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยเช่นกัน โดยไม่ต้องส่งมอบ

การให้ที่ดินนี้ถือเป็นการทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปผู้เยาว์ไม่อาจทำนิติกรรมใดๆ ได้ด้วยตัวเอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมเสียก่อน แต่ในการนี้เป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เยาว์ เอมอรจึงมีความสามารถทำนิติกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒ ดังนั้น เพียงแต่ยายบังอรยกที่ดินให้เอมอร โดยการทำสัญญาให้เป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีผลสมบูรณ์แล้ว

๓๗๘

อำพลได้รับมรดกมาจากอำพันมารดา ซึ่งตายแล้วแต่คุณยายอำไพเป็นผู้จัดการมรดกขณะที่อำพลเป็นผู้เยาว์และต่อมาคุณยายไม่ยอมคืนที่ดินส่วนของอำพลให้ อำพลประสงค์จะฟ้องคุณยายอำพัน อำพลสามารถฟ้องอำไพได้หรือไม่

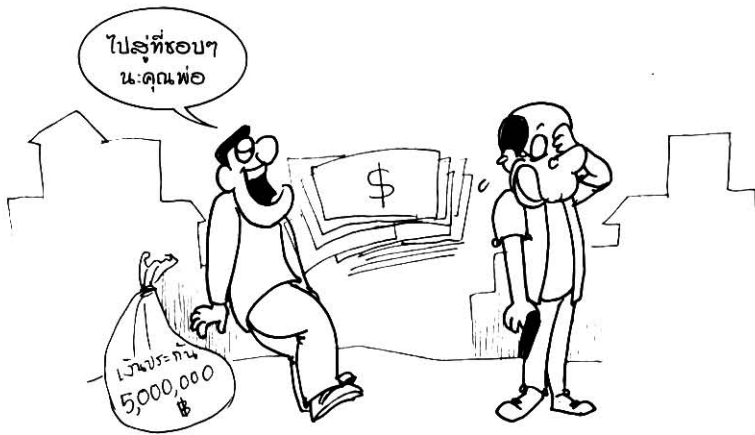
ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่ง หรืออาญาไม่ได้” ซึ่งคำว่าบุพการี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๘ หมายถึงบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย และทวด ซึ่งสืบสายโลหิตกันโดยตรงขึ้นไปตามความเป็นจริงเท่านั้น

ดังนั้นหลานจะฟ้องยายไม่ได้ทั้งทางแพ่งและอาญา เพราะถือว่าเป็นบุพการี ที่สืบสายโลหิตกันโดยตรงขึ้นไปตามความเป็นจริงทางแก้ก็คือให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องร้องแทนได้

๓๗

นายสมัคร เอาเงินประกันชีวิตไว้เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในเหตุการณ์กับบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่งในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๗ มีกำหนดสัญญา ๕ ปี โดยกำหนดระบุให้นายสง่าบุตรชายเป็นผู้รับประโยชน์ตามสัญญา ต่อมาวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ นายสง่าอยากได้เงินประกันนั้น จึงได้ยิงนายสมัครแต่ไม่ถึงแก่ความตาย แต่เป็นเหตุให้นายสมัครมีความน้อยใจมากที่ลูกชายของตนเองต้องการจะฆ่าตน จึงได้ฆ่าตัวตายในเย็นวันนั้น นายสง่าจึงไปขอรับเงินประกัน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากบริษัทประกันชีวิตดังกล่าว นายสง่าจะได้เงินหรือไม่

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๘๕ บัญญัติว่า “เมื่อใดจะต้องใช้จำนวนเงินในเหตุการณ์ระของบุคคลใด ท่านว่าผู้รับประกันภัยจำต้องใช้เงินนั้นในเมื่อมรณะภัยนั้นเกิดขึ้น เว้นแต่

(๑) บุคคลผู้นั้นได้กระทำอัตวินิบาตกรรม ด้วยใจสมัครภายใน ๑ ปีนับแต่วันทำสัญญา

(๒) บุคคลผู้นั้น ถูกผู้รับประกันภัยฆ่าตายโดยเจตนา

ในกรณีนี้ ๒ นี้ท่านว่าผู้รับประกันภัยจำต้องใช้เงินค่าไถ่ถอนกรมธรรม์ให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือทายาทของผู้นั้น”

ดังนั้นจากการที่นายสง่าผู้รับประโยชน์ได้ถึงนายสมัครด้วย
ปีนแต่ปรากฏว่านายสมัครไม่ถึงแก่ความตายจึงไม่ใช่กรณีถูกผู้รับ
ประโยชน์ฆ่าตาย และการที่นายสมัครฆ่าตัวตายนั้นก็เกิน ๑ ปี นับ
แต่วันที่ทำสัญญาประกันชีวิตแล้ว ดังนั้นบริษัทประกันภัยจึงต้อง
จ่ายเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นายสง่า

๘๐

นายไมเคิลชาวอเมริกา ขณะเดินกลับโรงแรมได้เห็นดอกไม้
บนต้นไม้ประดับอยู่เต็มทาง ตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว นายไมเคิลจึงเด็ดดอกไม้ดังกล่าว นาย
ไมเคิลมีความผิดหรือไม่

ตอบ

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มาตรา ๑๕ ได้กำหนดว่า ผู้ใดเด็ด
ใบ ดอก ผล ของต้นไม้ซึ่งปลูกไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท เพราะฉะนั้น เมื่อนายไมเคิลได้
เด็ดดอกไม้ที่ประดับตามทางตามนโยบายดังกล่าว จึงต้องระวาง
โทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

นายเดชนำกระบือที่ใช้ไถนาเสร็จแล้วไปเลี้ยง กระบือของ นายเดชเดินลับตาไปกินพืชพันธุ์ในไร่ของนายแดงเสียหายมาก นายเดชไม่รู้ว่่ากระบือของตนไปกินพืชในไร่ของนายแดง นายเดช มีความผิดใด

ตอบ

กระบือของนายเดชเข้าไปกินพืชพันธุ์ในไร่ของนายแดง นายเดชก็ยังไม่รู้ แสดงว่านายเดชได้ปล่อยกระบือให้ไปตามลำพัง ถือได้ว่านายเดชซึ่งเป็นผู้ควบคุมกระบือดังกล่าว ปล่อยปละละเลย คือขาดความระมัดระวังในการดูแลสัตว์นั้นตามสมควร ทำให้กระบือเข้าไปในไร่ของนายแดงที่มีพืชพันธุ์อยู่ ทำให้นายแดงเสียหายมาก นายเดชจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๕ ฐานปล่อยปละละเลยสัตว์ เข้าไปในสวน ไร่ นา

๘๓

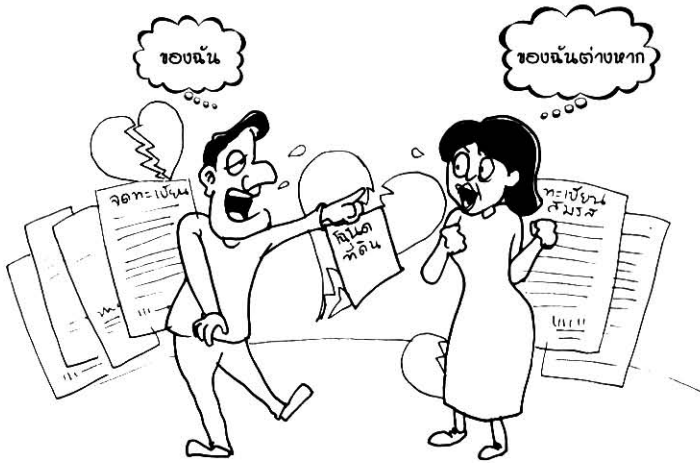
การที่นำรถเข้าไปจอดในสวนสัตว์ โดยเสียค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท เมื่อเข้าไปนั้นถ้าปรากฏว่ารถสูญหาย ทางสวนสัตว์ต้องรับผิดชอบในความสูญหายนั้นหรือไม่

ตอบ

ผู้ที่นำรถเข้าไปจอดในสวนสัตว์นั้นเป็นเพียงผู้ที่หาที่จอดรถเอาไว้ให้เท่านั้น และได้จัดการหาคนดูแลเฝ้ารถไว้แต่อย่างไร กฎแฉมิได้ฝากไว้กับพนักงานของสวนสัตว์ เมื่อถึงเวลากลับ เจ้าของรถก็จะขับรถออกไปจากที่จอดเอง และเงินที่เรียกเก็บนั้นก็เพียงเงินค่าธรรมเนียมค่าผ่านประตูเท่านั้น มิได้เรียกเก็บเพื่อเป็นบำเหน็จค่าฝากแต่อย่างไร จึงยังไม่ถือว่าเป็นการฝากทรัพย์สินเมื่อรถหายทางสวนสัตว์ก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของรถแต่อย่างใด

๘๓

นายอุดมกับนางสาวอุษาอยู่กันฉันท์สามีภริยา โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสเป็นเวลา ๕ ปี ในระหว่างนั้นนายอุดม ได้นำเงินที่ช่วยกันทำมาหากินไปซื้อที่ดินแปลงหนึ่งโดยลงชื่อนายอุดมเพียงคนเดียวในโฉนดที่ดินนั้น ต่อมานายอุดมและนางสาวอุษาทะเลาะกัน เนื่องจากนายอุดมไปมีหญิงอื่นทั้งสองจึงแยกกันอยู่ นางสาวอุษาจะมีสิทธิในที่ดินแปลงนั้นหรือไม่

ตอบ

นายอุดมกับนางสาวอุษา ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันไม่ถือว่าเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินที่ทำมาหาระหว่างอยู่ด้วยกันถือว่าเป็นเจ้าของร่วมกันมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันคนละครึ่ง แม้ที่ดินแปลงนั้นจะมีชื่อนายอุดม เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดแต่ผู้เดียว ก็ถือเป็นเพียงการกระทำแทนนางสาวอุษาเจ้าของร่วม การที่ชื่อนายอุดมในโฉนดที่ดินเพียงคนเดียวไม่ได้ทำให้ความเป็นเจ้าของร่วมกันสิ้นไปนางสาวอุษาจึงยังคงมีสิทธิครึ่งหนึ่งที่ดินแปลงนั้น

๘๘

นายพรชัยได้สมรสกับนางสมพรโดยชอบด้วยกฎหมาย ต่อ
มามีบุตร ๑ คนชื่อสมชัย ต่อมานายพรชัยเบื่อชีวิตจึงได้ตกลง
ปลงใจบวชเป็นพระภิกษุ ต่อมาพระพรชัยมรณภาพ ทรัพย์สินสมบัติที่
มีมาก่อนการบวชเป็นพระภิกษุจะตกเป็นของใคร

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๔ ทรัพย์สิน
สินใดเป็นของบุคคลก่อนอุปสมบทเป็นพระภิกษุทรัพย์สินนั้นหาได้
ตกของวัดไม่ และให้เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทโดยชอบธรรม
ของบุคคลนั้น ดังนั้น ทรัพย์สินที่พระพรชัยมีก่อนทำการอุปสมบท
ถ้าจะตกแก่ทายาทของพระพรชัย จึงได้แก่นางสมพร และนายสมชัย

แต่ถ้าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาในระหว่างเวลาที่อยู่ในสมณเพศ
เมื่อพระภิกษุนั้นถึงแก่มรณภาพให้ตกเป็นสมบัติของวัดที่เป็นภุมิ
ลำนาวของพระภิกษุนั้น แต่ถ้าพระภิกษุได้จำหน่ายไปในระหว่าง
ชีวิตหรือจำหน่ายโดยพินัยกรรมก็ให้เป็นไปตามนั้น

พลตำรวจสมชาย จับกุมนายดำขอลามีสุราเถื่อนในครอบครองในระหว่างทางที่พลตำรวจสมชายบอกนายดำว่า ถ้านายดำให้เงิน ๕๐๐ บาท จะปล่อยตัวกลับบ้านไม่พาไปสถานีตำรวจ ยังไม่ทันที่นายดำจะให้เงินแก่พลตำรวจสมชาย พลตำรวจสมชายก็เปลี่ยนใจนำตัวนายดำไปสถานีตำรวจเพื่อส่งตัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป ถามว่าพลตำรวจสมชายมีความผิดหรือไม่

ตอบ

การที่พลตำรวจสมชายเรียกเอาเงินเพื่อจะไม่ทำการจับกุมและดำเนินคดีกับนายดำเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานเรียกสินบนโดยมิชอบเพื่อไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งตามมาตรา ๑๔๙ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่...”

ความผิดฐานนี้เพียงแต่เอ่ยปากเรียกสินบนก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว แม้พลตำรวจสมชายจะยังไม่ได้รับเงินที่เรียกจากนายดำหรือแม้แต่พลตำรวจสมชายจะได้กลับใจทำการโดยชอบด้วยตำแหน่งก็ถือว่ามีความผิดฐานนี้ ซึ่งกฎหมายกำหนดโทษไว้ดังนี้คือ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึง สิบหมื่นบาทหรือประหารชีวิต

เจ้าพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนนายอ้วนในฐานะผู้ต้องหา ตามที่นายอ้วนรับว่าเป็นผู้ขับรถชนคนตายเจ้าพนักงานสอบสวน ก็ได้จดคำให้การของนายอ้วนไว้ ต่อมาปรากฏความจริงว่า นายอ้วนไม่ได้เป็นคนขับรถชนคนตาย แต่เป็นนายผอมซึ่งเป็นน้องชายของนายอ้วน เหตุที่นายอ้วนให้การรับสารภาพไปนั้น เพราะต้องการช่วยรับผิดชอบนายผอมผู้เป็นน้องชาย การกระทำของนายอ้วนมีความผิดหรือไม่

ตอบ

ไม่มีความผิด เพราะสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ “เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลย ก็ให้บันทึกไว้” เพราะฉะนั้นสิทธิของนายอ้วนที่จะให้การอย่างใดก็ได้ หรือไม่ให้การอย่างใดก็ได้ ดังนั้นการที่นายอ้วนให้การรับสารภาพว่าเป็นผู้ขับรถชนคนตาย ถึงแม้ปรากฏว่าไม่เป็นความจริง แต่คำให้การของนายอ้วนที่เจ้าพนักงานสอบสวนจดไว้เป็นคำให้การในฐานะผู้ต้องหาเพราะถูกจับกุมตัวมาแล้ว นายอ้วนจึงไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จกับความผิดอาญาแก่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๒ และกรณีนี้มีใช้ประเด็นเรื่องความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการตามมาตรา ๒๖๗

๘๗

นางบุญเย็น เป็นเจ้าของช้าง ชื่อพลายน้อย และเป็น นายจ้างของนายบุญเย็น ความรู้ช้าง นางบุญเย็นนำพลายน้อยไป ตลาดแล้วตนไปกินอาหารแถวๆ นั้น พลายน้อยเกิดตกมันอาละวาด ทำให้นางสาวแพรไหมได้รับบาดเจ็บ เสียโฉม นางบุญเย็นเจ้าของ ช้างจะต้องรับผิดชอบหรือไม่อย่างไร

ตอบ

ตามข้อเท็จจริง ถือได้ว่านายบุญเย็นนั้นได้ทำการในทางการ ที่จ้างนางบุญเย็น ซึ่งเป็นนายจ้าง เมื่อนายบุญเย็นซึ่งเป็นลูกจ้างได้ ทำอันตรายก่อความเสียหายแก่บุคคลภายนอก โดยช้างที่ตนดูแล ไปก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นตามบทบัญญัติประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๓ กล่าวคือ “ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์ ท่านว่าเจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทน เจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ฝ่ายที่ต้องเสียหายเมื่อ ความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่สัตว์นั้น...” นางบุญเย็น นายจ้างจึงต้องรับผิดชอบร่วมกับ ลูกจ้างที่ได้ทำละเมิดต่อบุคคล ภายนอกในทางการที่จ้าง ตามมาตรา ๔๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “นายจ้าง ต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิดซึ่งลูกจ้างได้กระทำไป ในทางการที่จ้าง”

๘๘

นายเอได้ขอยืมรถจากนายบีเพื่อมาใช้ แต่นายเอไม่มีโรงรถไว้เพื่อเก็บรถ จึงได้นำไปฝากไว้กับปั๊มน้ำมันแห่งหนึ่งใกล้บ้าน โดยเสียค่าฝากคันละ ๕๐ บาท นอกจากนี้รถคันนั้นมีสภาพทรุดโทรมมาก และโดยสภาพแล้วจำเป็นจะต้องมีการยกเครื่องใหม่ นายเอจึงได้ส่งเข้าอู่เพื่อทำการยกเครื่องใหม่ จากข้อเท็จจริงนี้ใครต้องจ่ายค่าฝากและใครต้องจ่ายค่ายกเครื่องรถ

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๔๗ บัญญัติว่า “ค่าใช้จ่ายอันเป็นปกติแก่การบำรุงรักษาทรัพย์สินซึ่งยืมนั้น ผู้ยืมต้องเป็นผู้เสีย” ดังนั้นค่าฝากรถซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่าย ตามปกติของการใช้รถ ดังนั้น นายเอจึงต้องเป็นเสียค่าฝากรถ เพราะการให้ยืมนั้นถือเป็นการให้ใช้ทรัพย์สินเปล่า ๆ จึงสมควรแล้วที่ผู้ยืมถึงนายเอ ต้องเป็นผู้จ่ายเอง

แต่ค่ายกเครื่องรถนั้น ไม่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติเท่านั้น ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นปกติ นายบีจึงเป็นผู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสำหรับส่วนนี้

๘๙

นายนิคได้รับจ้างจากนายเอ้ที่จะทำการฝังศพของนายตัน ที่ถูกนายเอ้ฆ่าตาย ด้วยความประสงค์จะปิดบังการตายของนายตัน และเพื่อปิดบังความผิดของนายเอ้ โดยนายนิคนั้นได้รับการบอกเล่าเหตุจากนายเอ้ทุกประการและต้องการเงินจึงรับจ้างฝังศพของนายตัน ดังนั้นนายนิคมีความผิดหรือไม่

ตอบ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดลอบฝัง ซ่อน เร้น ย้ายหรือทำลายศพหรือส่วนของศพ เพื่อปิดบังการเกิด การตายหรือเหตุแห่งการตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้นการที่นายนิคฝังศพนายตัน เพื่อต้องการปิดบังการตายนั้นมีความผิดตามมาตรา ๑๘๘ นี้

๓๐

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เรือนทอง มีวัตถุประสงค์ทำการค้าขาย เสื้อผ้าสำเร็จรูป มีนายกรหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดเป็นหุ้นส่วน ผู้จัดการปรากฏว่ากิจการช่วงนี้ซบเซาค้าขายขาดทุนทำให้ไม่มีเงินซื้อสินค้าเข้าห้างนายกร หุ้นส่วนผู้จัดการจึงทำสัญญากู้เงินจาก นายเคน จำนวนสองแสนบาท โดยนายกร ลงชื่อเป็นผู้กู้แทนห้าง และนายกรได้นำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายซื้อสินค้าตามวัตถุประสงค์ของห้าง ดังนี้ห้างหุ้นส่วนจำกัดเรือนทอง ต้องรับผิดชำระหนี้ตามสัญญาหรือไม่

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๘๗ บัญญัติว่า “อันห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น ท่านว่าต้องให้แก่เฉพาะผู้ เป็นหุ้นส่วนจำนวนไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้นเป็นผู้จัดการ” กล่าว คือนายกรมีฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการมีอำนาจจัดการงานทั้ง หลายของห้างให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์อันเป็นปกติธรรมดา การ ค้าขายของห้าง เมื่อเงินที่กู้มาได้นำไปใช้จ่ายซื้อสินค้า เพื่อดำเนิน กิจการของห้างต่อไปก็นับเป็นการกระทำตามวัตถุประสงค์ของห้าง หุ้นส่วน แม้ในตราสารจัดตั้งจะมีได้ระบุไว้ก็ถือว่าเป็นนายกรผู้จัดการ กระทำไปภายในของอำนาจของห้างหุ้นส่วนจำกัด เรือนทอง ดัง นั้นห้างหุ้นส่วนจำกัด เรือนทองต้องรับผิดชำระหนี้เงินกู้แก่นายเคน

๙๑

นายสุรศักดิ์ประสงค์จะให้เงินแก่เด็กชายสุธี อายุ ๑๐ ปี จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ดังนี้ เด็กชายสุธี จำต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือไม่

ตอบ

ผู้เยาว์จะนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน บรรดาการใดๆ อันผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอมดังกล่าว ย่อมตกเป็นโมฆียะ เว้นแต่เพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่ง ในกรณีนี้ เด็กชายสุธีไม่จำต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาซึ่งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของตน เพราะการที่นายสุรศักดิ์จะให้เงินแก่ เด็กชายสุธีจำนวน ๕,๐๐๐ บาท นั้น ทำให้เด็กชายสุธีได้รับสิทธิหรือประโยชน์จากจำนวนเงินดังกล่าวแต่ฝ่ายเดียว

๗๓

นายวุฒิ อายุ ๑๕ ปี นำสร้อยคอทองคำหนัก ๑ บาท ที่บิดาให้กับตนในวันเกิด ไปจำหน่ายที่โรงรับจำนำในราคา ๔,๐๐๐ บาท บิดานายวุฒิทราบเรื่องจึงไปบอกกล่าวการจำหน่ายดังกล่าว บิดานายวุฒิสามารถบอกกล่าวการจำหน่ายได้หรือไม่

ตอบ

พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ.๒๕๐๕ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้รับจำหน่ายกระทำการรับจำหน่ายสิ่งของจากเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี” ดังนั้นเมื่อนายวุฒิอายุ ๑๕ ปี บริบูรณ์จึงสามารถจำหน่ายสร้อยคอทองคำหนัก ๑ บาท กับโรงรับจำนำได้ การจำหน่ายตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องเป็นการจำหน่ายกับโรงรับจำนำเท่านั้น บิดานายวุฒิจึงบอกกล่าวการจำหน่ายดังกล่าวไม่ได้ อย่างไรก็ตามหากนายวุฒิจำหน่ายสร้อยคอทองคำกับบุคคลธรรมดา บิดานายวุฒิสามารถบอกกล่าวการจำหน่ายได้เพราะผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน ถ้ามิได้รับความยินยอมผู้แทนโดยชอบธรรมสามารถบอกกล่าวนิติกรรมได้

๙๓

นายเงินกู้เงิน นายทองไป ๕,๐๐๐ บาท โดยเขียนสัญญากู้มอบไว้ ให้ แล้วไม่ชำระหรือใช้คืนเงินคืนเมื่อนายทองไปทวงเงินดังกล่าว นายเงินขอคืนสัญญาแล้วจึงฉีกสัญญาทิ้งเพื่อจะไม่ต้องชำระเงินแก่นายทอง พอนายเงินฉีกสัญญาออกเป็น ๒ ส่วน นายทองแย้ง สัญญาที่นายเงินฉีกเอาไว้ได้ส่วนหนึ่ง เมื่อเกิดเหตุแล้ว นายเงินรีบกลับบ้าน และนำเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท ไปชำระให้นายทอง เช่นนี้นายเงินจะมีความผิดอย่างไรหรือไม่

ตอบ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดทำลายเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนต้องระวางโทษตามกฎหมาย” ในกรณีที่นายเงินฉีกสัญญาออกเป็นสองส่วนนั้น ถือได้ว่าเป็นการทำลายเอกสารของผู้อื่นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่นายทองแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำลายจนใช้ไม่ได้ หรือเกิดความเสียหายขึ้นตามความเป็นจริง นายเงินจึงมีความผิดฐานทำลายเอกสารตาม มาตรา ๑๔๘ แม้นายเงินได้นำเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท มาชำระให้นายทอง ภายหลังก็ไม่ทำให้ นายเงิน พ้นความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว

นอกจากนั้น นายเงิน ยังมีความผิดฐานทำให้เสียหายตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ เป็นการกระทำความผิดเดียว ผิดกฎหมายหลายบท ต้องลงโทษตามมาตรา ๑๘๘ อันเป็นบทที่มี โทษหนักที่สุด

นางกบรู้ว่าตนป่วยเป็นโรคเอดส์ได้ทำสัญญาประกันชีวิตกับ นายเดี่ยว ซึ่งเป็นตัวแทนบริษัทประกันชีวิต โดยปกปิดข้อเท็จจริงที่ ตนเป็นเอดส์ เพราะต้องการเงินมาเลี้ยงดูบุพการี ภายหลังจากที่ตน ตายไปแล้ว ต่อมานายเดี่ยว ทราบเรื่องดังกล่าว นายเดี่ยวมีสิทธิ บอกล้างสัญญาประกันชีวิตได้หรือไม่

ตอบ

การที่นางกบ ผู้เอาประกันชีวิตรู้ว่าตนป่วยเป็นโรคเอดส์ ไปยื่นเรื่องขอประกันชีวิตโดยไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงให้ทางบริษัททราบ สัญญาดังกล่าวที่สร้างขึ้นมีผลเป็นโมฆียะ ตามมาตรา ๘๖๕ แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะในเวลาทำสัญญา ประกันชีวิตผู้เอาประกันรู้อยู่แล้วแต่ละเว้นเสีย ไม่เปิดเผยข้อความ จริง ซึ่งอาจจะได้จูงใจผู้รับประกันชีวิตเรียกประกันชีวิตให้สูงขึ้น หรือ ให้บอกปิดไม่ยอมทำสัญญา หรือรู้อยู่แล้วแถลงข้อความนั้นเป็น ความเท็จ สัญญานั้นเป็นโมฆียะ สัญญาประกันชีวิตดังกล่าวนาย เดี่ยวมีสิทธิบอกล้าง ภายในกำหนด ๑ เดือน นับตั้งแต่วันที่ตน ทราบมูลอันจะบอกล้างได้ หรือภายในกำหนด ๕ ปี นับแต่วันทำ สัญญา

นายจ้อยมีบุตรชาย ๒ คน ต้องการจะยกแหวนประจำตระกูลให้แก่ นายจูด บุตรชายคนเล็กแต่เกรงว่าบุตรชายคนโตจะทราบเรื่อง นายจ้อยจึงได้ทำสัญญาซื้อขายแหวนเพชรกันหลอก ๆ กับนายจูด ซึ่งโดยแท้จริงเป็นการมอบให้โดยเสน่หา ภายหลังจากนายจูดประพฤติเนรคุณด้วยการพุดหมิ่นประมาทและหยาบคายอย่างร้ายแรงกับนายจ้อย นายจ้อยจะเรียกคืนแหวนดังกล่าวได้หรือไม่

ตอบ

สัญญาซื้อขายแหวนเพชรประจำตระกูลที่สร้างขึ้นระหว่างนายจ้อย และนายจูดคู่สัญญาไม่มีเจตนาจะให้มีผลผูกพันกันจริงตามกฎหมาย เพราะทำด้วยเจตนาจะอำพรางนิติกรรมอีกอันหนึ่ง ซึ่งก็คือการให้โดยเสน่หา สัญญาซื้อขายดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ จึงต้องบังคับตามบทบัญญัติในเรื่องสัญญาให้โดยเสน่หาและผู้ที่ให้สามารถจะเรียกถอนคืนการให้เพราะเหตุผู้รับประพฤติเนรคุณได้ตามมาตรา ๕๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นายจ้อย จึงสามารถเรียกแหวนเพชรประจำตระกูลคืนจากนายจูดได้

๓๖

นายเต็มเมาสุรา แล้วยิงปืนเข้าไปในบ้านหลังหนึ่งซึ่งมีคนอยู่ แต่ไม่มีใครได้รับอันตราย นายเต็มมีความผิดหรือไม่

ตอบ

การที่นายเต็มยิงปืนเข้าไปในบ้านหลังหนึ่ง โดยอาจเล็งเห็นผลจากการกระทำได้ว่า กระสุนปืนนั้นอาจจะไปถูกใครเข้า ดังนั้นการกระทำของนายเต็มก็เป็นการพยายามฆ่า เนื่องจากใช้อาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธร้ายแรง และนายเต็มนั้นได้ลงมือกระทำความผิดและกระทำไปตลอดแล้ว แม้ว่านายเต็มจะกระทำในขณะที่มีเมเมา แต่นายเต็มก็ไม่ได้ถูกขึ้นใจให้เสพสุรา และนายเต็มย่อมรู้อยู่แล้วว่าการดื่มสุรานั้นอาจทำให้ตนมีเมเมาได้

ดังนั้นนายเต็มจะยกเอาความมีเมเมาสุราของตนมาบอกปิดความรับผิดชอบไม่ได้

๙๓

นายเมืองมีเรื่องโกรธแค้นกับนายเอก จึงได้ว่าจ้างนายอภัยให้ฆ่านายเอก นายอภัยจึงเตรียมปืนมาดักรอนายเอกและตีมเหล้า ย่อมใจ เมื่อนายเอกเดินมา นายอภัยจึงยิงนายเอกถึงแก่ความตาย และหลบหนีไป ดังนั้นนายเมืองและนายอภัยมีความผิดอย่างไรหรือไม่

ตอบ

การที่นายอภัยไปดักรอนายเอกและตีมสุราย่อมใจก่อนกระทำความผิด เห็นได้ถือว่าเป็นการฆ่าคนโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ส่วนนายเมือง ได้ว่าจ้างนายอภัยให้ไปฆ่านายเอก นายเมืองจึงเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดเพราะเป็นผู้ก่อให้นายอภัยกระทำความผิดด้วยการจ้าง ต้องระวางโทษเสมือนตัวการ ดังนั้นนายเมืองกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙

นายต้องวิ่งราวสร้อยคอทองคำมาได้หนึ่งเส้น จึงนำไปจำหน่ายที่โรงรับจำนำ นายฮวดเจ้าของโรงรับจำนำรับจำนำเอาไว้โดยทราบว่าเป็นสร้อยคอทองคำที่นายต้องวิ่งราวมา นายฮวด มีความผิดหรือไม่

ตอบ

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อรับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก รีดเอา ทรัพย์ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร”

เมื่อนายฮวดรับจำนำสร้อยคอทองคำอันได้มาจากการที่นายต้องวิ่งราวทรัพย์ นายฮวดจึงมีความผิดฐานรับของโจร

๙๙

นางสาวสม ต้องการฆ่าตัวตาย ได้กินยานอนหลับจำนวนมากก่อนกินยานอนหลับได้เขียนจดหมายมีข้อความว่า “คุณหมอจะอย่าทำการช่วยชีวิตดิฉันด้วยวิธีการใดๆ ทั้งสิ้น

ลงชื่อ “สม”

ภายหลังมีผู้มาพบนางสาวสม นอนหมดสติจึงรับนำส่งโรงพยาบาล เมื่อแพทย์ม่วงจะทำการช่วยเหลือก็ได้พบจดหมายดังกล่าวในกระเป๋าเสื้อ นายแพทย์ม่วง จึงไม่ทำการช่วยเหลือโดยอ้างตามความในจดหมาย กรณีนี้นายแพทย์ม่วงจะมีความผิดหรือไม่

ตอบ

การกระทำโดยเจตนาได้แก่การกระทำโดยรู้สำนึกในขณะที่กระทำ ในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลจากการกระทำนั้น ซึ่งการกระทำยังหมายความรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย

เห็นได้ว่า นายแพทย์ม่วง มีหน้าที่ที่จะกระทำเพื่อป้องกันผลกล่าวคือมีหน้าที่รักษาเพื่อป้องกันผลในความตายของ น.ส.สม ถือว่าเป็นการกระทำโดยงดเว้นหน้าที่ในฐานะแพทย์ที่จะต้องรักษาผู้ป่วยเมื่อนายแพทย์ม่วงปล่อยให้ น.ส.สม ถึงแก่ความตายดังนั้นนายแพทย์มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑๐๐

นางสุข ต้องการยกที่ดินแปลงหนึ่งให้ ด.ช.โม หลานชาย แต่ไม่ต้องการให้บิดาของ ด.ช.โม ทราบเรื่องจึงได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ ด.ช.โม ซึ่งอายุเพียง ๑๑ ปี ไปโอนกรรมสิทธิ์ ในที่ดินให้กับตัว ด.ช.โม เองโดยไม่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดาของ ด.ช.โม การยกที่ดินดังกล่าวมีผลตามกฎหมายหรือไม่

ตอบ

ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน บรรดาการใดๆ อันผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอมเช่นนั้น จะเป็นโมฆียะ ผู้แทนโดยชอบธรรมจะบอกล้างโมฆียะกรรมก็ได้ แต่การที่นางสุขมอบอำนาจให้ ด.ช.โม ไปกระทำการโอนที่ดินดังกล่าว ไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เนื่องจากการที่ ด.ช.โม ได้รับมอบอำนาจได้กระทำนั้น ไม่ใช่ในนิติกรรมของ ด.ช.โม แต่ได้กระทำในฐานะเป็นตัวแทนของนางสุข

ส่วนการที่นางสุขยกที่ดินแปลงดังกล่าวให้ ด.ช.โม นั้น กฎหมาย กำหนดว่าผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นหากเป็นเพียงเพื่อจะไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่งโดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ดังนั้นการยกที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นนิติกรรมที่ ด.ช.โม ทำเองได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาของตน เพราะเป็นนิติกรรมที่ ด.ช.โม ได้กระทำไปเป็นผลให้ได้ประโยชน์โดยไม่เสียประโยชน์อันใด

ดรรชนีค้นเรื่อง

ผู้เยาว์		สัญญาจำนำ	
การประกอบธุรกิจของผู้เยาว์	๑๗	การจำนำกับโรงรับจำนำ	๙๒
การทำนิติกรรมของผู้เยาว์	๙๑, ๑๐๐	สัญญาประนีประนอมยอมความ	
سابสูญ		การประนีประนอมยอมความ	๒๒
การร้องขอให้เป็นบุคคลسابสูญ	๑๘	สัญญาประนีประนอมยอมความ	๗๕
นิติกรรม		สัญญาให้	
การแสดงเจตนาโดยสำนักผิด	๔	การถอนคืนการให้	๙
สัญญาซื้อขาย		ช้อยกเว้นการถอนคืนการให้	๕๕
สัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์	๑๑	การให้ทรัพย์สิน	๗๗
สัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ	๔๑	นิติกรรมอำพรางและการเพิกถอนการให้	๙๕
ความสมบูรณ์ของสัญญาซื้อขาย	๖๘	สัญญาประกันชีวิต	
สัญญาเช่าทรัพย์สิน		ความรับผิดชอบของผู้รับประกันชีวิต	๗๙
แบบของสัญญาเช่าทรัพย์สิน	๕๔	การไม่เปิดเผยความจริงในสัญญาประกันชีวิต	๙๔
ความระงับแห่งสัญญาเช่า	๖๑	การหมั้นและการสมรส	
การเช่าช่วง	๔๒	สัญญาหมั้น	๘
สัญญาเช่าซื้อ		การเรียกค่าเสียหายจากการสมรส	๕
สัญญาเช่าซื้อ	๓	ทะเบียนสมรสสูญหาย	๖
สัญญาฝากทรัพย์สิน		การแบ่งทรัพย์สินหลังการหย่า	๗
การฝากเงิน	๒๕	การจัดการทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา	๑๐
การฝากรถ	๘๒	หนี้ร่วมระหว่างสามีภรรยา	๑๓
การดูแลรักษาทรัพย์สินที่ฝาก	๘๘	การสมรสของหญิงม่าย	๒๗
สัญญากู้ยืม		สิทธิการใช้นามสกุล	๕๐
การกู้ยืมเงิน	๑๔	การสมรสโดยถูกข่มขู่	๕๑
อายุความคดีกู้ยืมเงิน	๓๑	การสมรสกับคนต่างด้าว	๖๒
หลักฐานการกู้ยืมเงิน	๔๔	สินสมรส	๘๓
สัญญาค้ำประกัน		คดีอุทลุม	๒๖, ๗๘
ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน	๓๐	มรดก	
สัญญาจำนอง		หนี้สินจากกองมรดก	๒๑
การจำนอง	๔๐		

อายุความมรดก	๓๙	ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน	๙๗
สิทธิในมรดก	๖๔, ๖๖	ฆ่าคนตายโดยการละเว้น	๙๙
ผู้จัดการมรดก	๕๙	พยายามฆ่าเจ้าพนักงาน	๑๖
พินัยกรรม		พยายามฆ่าโดยมีนเมา	๙๖
ผู้เยาว์กับพินัยกรรม	๓๖	ป้องกันโดยพลาด	๔๗
การทำพินัยกรรมฝ่ายเมือง	๔๓	เจ้าพนักงานเรียกสินบนโดยมิชอบ	๑๙
พยานในพินัยกรรม	๔๕	เจ้าพนักงานใช้อำนาจเรียกสินบน	๘๕
การคัดค้านพินัยกรรม	๖๗	การทำแท้ง	๒๙, ๖๕
ละเมิด		อายุความเข้มข้น	๕๗
ความยินยอมไม่เป็นละเมิด	๕๒	การเข้มข้นและหมิ่นประมาท	๖๓
ความรับผิดของนายจ้างในเรื่องละเมิด	๕๓	ปลอมเอกสาร	๕๖
ความรับผิดในละเมิด	๗๖	ทำลายเอกสาร	๙๓
ความผิดในละเมิดอันเกิดจากยานพาหนะ	๗๓	ฉ้อโกงค่าอาหาร	๒๓
ความรับผิดในละเมิดอันเกิดจากสัตว์	๘๗	เปิดเผยความลับ	๓๒
อื่น ๆ		ขัดขึ้นหมายเรียก	๒๘
สิทธิบัตร	๑	ความรับผิดของเด็ก	๒๔
การบังคับคดี	๒	ทำให้เสียทรัพย์	๔๙
การเล่นแชร์	๑๒	รับของโจร	๙๘
สิทธิของเจ้าของกรรมสิทธิ์	๑๕	ลอบฝังศพ	๘๙
พระเป็นพยาน	๓๔	คดีเขียด	๖๙
การชำระหนี้โดยสำคัญผิด	๓๗	ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา	๓๕
การเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ	๗๐	คำให้การผู้ต้องหา	๘๖
เจ้าของรวม	๗๑	การจับ	๖๐
ทรัพย์สินของพระภิกษุ	๘๔	การร้องขอคืนของกลาง	๒๐
ความรับผิดของห้างหุ้นส่วน	๙๐	ความผิดลหุโทษ	๔๘, ๗๔, ๘๑
คดีอาญา		การขอมีและใช้อาวุธปืน	๓๓
ฆ่าคนโดยสำคัญผิด	๓๘	พ.ร.บ. รถยนต์	๗๒
ฆ่าคนโดยพลาด	๔๖	พ.ร.บ. รักษาความสะอาด	๘๐
ฆ่าตัวตาย	๕๘		

ที่ปรึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์)

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม

(นายมานิตย์ สุธาทพร พลตำรวจโทวิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ)

คณะทำงาน

อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ)

รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

(นายกอบเกียรติ กสิวัฒน์ นางสาวปรียาพร ศรีมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

(นางสาวศุภมาศ พยัคฆ์เขียว)

ผู้อำนวยการกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ (นายชาญชัย ปัญญากรณ์)

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท (นางสาวลัดดา ลักษณศิริ)

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ (นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช)

เลขานุการกรม (นางสาวเพลินใจ เจริญนาค)

นายชัชวาล อัครมากุล

เรือโทเชาวเลิศ ประสพสันต์

นางทินกร เพียงไธสง

ขอบพระคุณ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)
ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน (รองศาสตราจารย์อรพรรณ พันธ์พัฒนา)

ผู้เรียบเรียง

รองศาสตราจารย์ธทอง จันทรางศุ
รองศาสตราจารย์อรพรรณ พันธ์พัฒนา

เรือโทเชาวเลิศ ประสพสันต์
นายเศรษฐบุตร อธิธิธรรมวินิจ
นายจตุรงค์ หวังเจริญสุข
นางสาววิรัชญา เอกวัฒนพานิชย์
นางสาวสมฤดี ภัคดีเพชร
นางสาวหทัยกาญจน์ พรหมโมบล
นางสาวหทัยรัตน์ ถาวรพานิชกิจ
นางสาวกนกวรรณ รามแก้ว
นายสุรศักดิ์ นัยสงวนศรี
นายเกรียงเดช มาจำเนียร
นายจุมพล ผ่องนัยเลิศ
นายเลื่องชัย ศรีสุริยันโยธิน
นายรพี แผงสภา

ออกแบบปก

นายธีระพันธ์ ลอไพบูลย์

ภาพประกอบ

นายปราภาณต์ ศรีโกศล

ป 16237

KC
33
ร722
2546

รู้ร้อยเรื่อง (ฉบับมีภาพประกอบ).

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม